ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2019/2120

z 24. júna 2019

o štátnej pomoci SA.33078 (2015/C) (ex 2015/NN), ktorú poskytlo Belgicko podniku JCDecaux Belgium Publicité

[oznámené pod číslom C(2019) 4466]

(Iba francúzske a holandské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými článkami ([1]), a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. KONANIE

(1) Listom z 19. apríla 2011, zaevidovaným 26. apríla 2011, Komisia dostala sťažnosť, ktorú predložil podnik Clear Channel Belgium (ďalej len „CCB“) na belgický štát vo veci údajného poskytnutia neoprávnenej a s vnútorným trhom nezlučiteľnej pomoci konkurenčnému podniku JCDecaux Street Furniture Belgium (ďalej len „JCD“), predtým JCDecaux Belgium Publicité SA.

(2) Komisia 29. mája 2013 dostala druhú sťažnosť týkajúcu sa údajného poskytnutia neoprávnenej a s vnútorným trhom nezlučiteľnej pomoci podniku JCD. Sťažovateľ (ďalej len „druhý sťažovateľ“) si želal, aby jeho totožnosť zostala utajená.

(3) Listom z 24. marca 2015 Komisia informovala Belgicko, že sa rozhodla začať konanie podľa článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) vo veci týchto údajných opatrení pomoci.

(4) Rozhodnutie Komisie o začatí konania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) bolo uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie 19. júna 2015 ([2]). Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k predmetným údajným opatreniam pomoci.

(5) Belgicko predložilo pripomienky 21. júla 2015. Komisia dostala písomné pripomienky podniku CCB 16. júla 2015 a druhého sťažovateľa, ktorý chce, aby jeho totožnosť zostala utajená, a podniku JCD 17. júla 2015. Komisia postúpila pripomienky zainteresovaných strán k rozhodnutiu o začatí konania listom z 24. júla a 13. augusta 2015 Belgicku. Pripomienky Belgicka k týmto pripomienkam dostala listom z 2. októbra 2015.

(6) S belgickými orgánmi a podnikmi JCD a CCB prebehli aj dodatočné diskusie a výmeny. V tejto súvislosti Komisia zaslala Belgicku a zainteresovaným stranám 15. apríla 2016 žiadosť o informácie. Belgicko na žiadosť o informácie odpovedalo 20. júna 2016 a ďalšie pripomienky zaslalo 26. januára 2017, 20. februára 2017, 20. marca 2017 a 23. januára 2019.

(7) Podnik CCB zaslal ďalšie pripomienky 1. decembra 2015, 23. mája 2016, 20. septembra 2016 a 24. marca 2017. Podnik JCD zaslal ďalšie pripomienky 12. októbra 2015, 29. marca 2016, 15. júla 2016 a 16. mája 2017.

([1]) Ú. v. EÚ C 203, 19.6.2015, s. 12.
([2]) Tamže.

(8) Pripomienky k rozhodnutiu Komisie o začatí konania, ktoré predložil podnik CCB 16. júla 2015, obsahovali ďalšiu sťažnosť na podnik JCD.

2. OPIS SŤAŽNOSTÍ

2.1. Sťažovateľ CCB a údajný príjemca pomoci JCD

(9) Podniky CCB a JCD sú dvaja najväčší prevádzkovatelia v sektore exteriérovej reklamy v Belgicku. Obidve spoločnosti patria medzinárodným skupinám pôsobiacim v sektore exteriérovej reklamy veľkého a malého formátu.

(10) CCB je dcérska spoločnosť medzinárodnej skupiny CC Media Holding, ktorá vlastní Clear Channel Communication Inc., nadnárodný podnik, ktorý má sídlo v Spojených štátoch amerických a ktorý pôsobí v 28 krajinách Európy, Ázie-Tichomoria a Latinskej Ameriky. V Belgicku predáva podnik CCB tisíce reklamných zariadení malého a veľkého formátu a takisto dodáva a spravuje mestský mobiliár a samoobslužné systémy bicyklov.

(11) JCD je belgická dcérska spoločnosť spoločnosti JCDecaux SA založenej podľa francúzskeho práva, ktorá je svetovým hráčom v sektore exteriérovej reklamy a dodávky, umiestňovania a údržby mestského mobiliára, ako aj dodávky a správy samoobslužných systémov bicyklov.

(12) Sťažnosť predložená podnikom CCB, ktorá je predmetom tohto rozhodnutia ([3]), sa týka dvoch častí, ktoré sú opísané ďalej. Sťažnosť predložená druhým sťažovateľom sa týka len druhej časti.

2.2. Časť týkajúca sa reklamných zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984

2.2.1. *Súvislosti*

(13) Mesto Brusel ([4]) a podnik JCD uzavreli dve zmluvy o osadení reklamných zariadení v meste Brusel, jednu v roku 1984 a druhú v roku 1999. Tieto dve zmluvy sa týkajú nainštalovania mestského mobiliára vo forme reklamných nosičov s veľkosťou približne 2 m², teda zariadení, ktoré sa môžu používať na reklamu (jedna alebo dve reklamné plochy resp. až šesť reklamných plôch v prípade zariadení vybavených scrollingovým zariadením na každej ploche). Osobitosťou zobrazovania reklamy na malom formáte v Belgicku je, že tabule malého formátu sú vo všeobecnosti zabudované do mestského mobiliára.

(14) Obe zmluvy, ktoré sú predmetom sťažnosti, majú odlišné charakteristiky, ktoré sú opísané ďalej.

(15) V zmluve zo 16. júla 1984 (ďalej len „zmluva z roku 1984“), ktorá má trvanie 15 rokov, sa stanovilo, že podnik JCD osadí a bude môcť využívať reklamné autobusové prístrešky a mestský mobiliár nazývaný „mupi“ (*mobilier urbain pour l'information*, pozostávajúci z dvoch plôch, z ktorých jedna je vyhradená pre mesto Brusel a druhú plochu môže využívať podnik JCD na umiestňovanie reklamy) za týchto podmienok:

i) v zmluve sa nestanovila žiadna platba mestu Brusel zo strany podniku JCD v súvislosti s nájomným, právami na využívanie alebo poplatkami za panely patriace podniku JCD, ale podnik JCD musel poskytnúť mestu Brusel určitý počet vecných výhod: zdarma dať k dispozícii odpadkové koše na papier, verejné hygienické zariadenia, elektronické noviny, realizáciu všeobecného plánu, turistického a hotelového plánu a plánu chodníkov pre chodcov mesta Brusel;

ii) každé zariadenie sa mohlo využívať 15 rokov a mohlo sa nainštalovať v priebehu celého trvania zmluvy z roku 1984, ktorá mala takisto trvanie 15 rokov (1984 – 1999). V dôsledku toho sa na konci zmluvy z roku 1984, t. j. v roku 1999, ešte stále mohol využívať veľký počet reklamných zariadení, ktoré boli predmetom zmluvy z roku 1984, a to až do uplynutia 15-ročného obdobia ich využívania.

([3]) Toto rozhodnutie sa netýka ďalšej sťažnosti podniku CCB uvedenej v odôvodnení 8, ktorá súvisí so zariadeniami, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, ktorá nebola súčasťou formálneho vyšetrovacieho konania (pozri aj odôvodnenie 69).

([4]) Mesto Brusel je oficiálny názov obce, ktorá sa nachádza v centre regiónu Brusel – hlavné mesto. Mesto Brusel je obklopené 18 obcami vzájomne úzko integrovanými, ktoré tvoria jeden veľký administratívny celok predstavujúci región Brusel – hlavné mesto. Región Brusel – hlavné mesto má vládu a parlament. Ide o mestský celok, ktorý má približne 1 200 000 obyvateľov, ktorého časti tvoria jediný mestský obvod bežne nazývaný Brusel.

(16) Zmluvu z roku 1984 nahradila zmluva zo 14. októbra 1999 (ďalej len „zmluva z roku 1999“) v nadväznosti na výzvu na predkladanie ponúk mesta Brusel týkajúcu sa nákupu, osadenia, ako aj údržby a správy informačného mestského mobiliára, prístreškov pre cestujúcich a zobrazovacích nosičov, ktorých jednu stranu mohlo JCD využívať na reklamné účely.

(17) Hoci sa zmluva z roku 1999 (s trvaním 15 rokov) týkala podobného mobiliára ako zmluva z roku 1984, v zmluve z roku 1999 sa stanovilo, že:

i) nový mestský mobiliár podľa tejto zmluvy bude vlastníctvom mesta Brusel ([5]) a podnik JCD bude platiť mesačné nájomné za jeho používanie na reklamné účely;

ii) všetok starý mobiliár nainštalovaný na základe predchádzajúcich zákaziek medzi mestom Brusel a podnikom JCD musí podnik JCD odstrániť. S cieľom zohľadniť situáciu mobiliára, ktorý bol predmetom zmluvy z roku 1984, ktorého obdobie využívania 15 rokov sa ešte neskončilo, sa v kalendári pripojenom k zmluve z roku 1999 (ďalej len „príloha 10“) presne určili dátumy, kedy sa tieto rôzne panely mali odstrániť (medzi rokmi 1999 a 2010). V prílohe 10 sa uviedol súpis 282 autobusových prístreškov a 198 zobrazovacích zariadení, ktoré naďalej podliehali režimu zmluvy z roku 1984, pričom bolo uvedené ich osadenie a príslušné dátumy ich odstránenia.

2.2.2. *Predmet sťažnosti*

(18) Podnik CCB sa domnieva, že pokračovaním využívania určitých zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom na ich odstránenie, uvedenom v zmluve z roku 1999, bez platenia nájomného a daní mestu Brusel čerpal podnik JCD nezlučiteľnú štátnu pomoc.

2.3. **Časť Villo**

2.3.1. *Súvislosti*

(19) S cieľom vytvoriť na svojom území ponuku bezmotorovej mobility región Brusel – hlavné mesto rozhodol o zavedení automatizovaného systému samoobslužného prenájmu bicyklov vo verejnom priestore.

(20) Na tento účel región 15. marca 2008 vyhlásil výzvu na predkladanie ponúk, ktorú 13. novembra 2008 vyhral podnik JCD. Región Brusel – hlavné mesto 5. decembra 2008 uzavrel s podnikom JCD verejnú koncesnú dohodu na službu vo verejnom záujme v súvislosti s využívaním automatizovaného systému prenájmu bicyklov Villo na území regiónu Brusel – hlavné mesto (ďalej len „dohoda Villo“) na celkové obdobie 15 rokov (predĺžené o dva roky v roku 2011 kvôli omeškaniam v plnení dohody). V tejto dohode sa stanovila:

i) inštalácia a správa automatizovaného systému prenájmu bicyklov (2 500 bicyklov na 200 stanovištiach v prvej fáze, ktorá sa začala 16. novembra 2009, pričom tento počet sa zvýšil na 5 000 bicyklov v druhej fáze od roku 2011), a to na celkové obdobie 15 rokov (do roku 2026);

ii) správa a využívanie reklamných zariadení na financovanie systému prenájmu bicyklov ako doplnok k platbám klientov. Na tomto základe podnik JCD využíva reklamné zariadenia integrované do stanovíšť bicyklov, ako aj samostatné zariadenia oddelené od týchto stanovíšť (to sa týka najmä reklamných priestorov s veľkosťou 2 m^2, a takisto 8 m^2).

(21) Celkový odhadovaný obrat z koncesie za celé jej trvanie predstavuje približne [100 – 150] miliónov EUR. Približne [30 – 40] % príjmov pochádza od používateľov a zvyšok z reklamy.

(22) Navyše, v rámci rokovania o dohode Villo udelil región podniku JCD určité finančné opatrenia, ktoré neboli uvedené vo výzve na predkladanie ponúk ([6]):

i) oslobodenie od poplatku za využívanie verejného priestoru regiónu Brusel – hlavné mesto v súvislosti s reklamnými zariadeniami s veľkosťou 8 m^2; maximálna výška tohto oslobodenia je obmedzená na [50 000 – 150 000] EUR/rok ([7]);

([5]) Prostredníctvom platby čistej paušálnej ceny za dodaný, kompletne vybavený, nainštalovaný a prevádzkyschopný produkt.

([6]) V dodatku k dohode Villo uzavretému 9. júna 2011 boli uvedené tieto prvky:

([7]) Poplatok je […] EUR za zariadenie za rok. Maximálna výška poplatku, ktorý by podnik JCD musel zaplatiť, keby od neho nebol oslobodený, predstavuje […] zariadení s veľkosťou 8 m^2 x […] EUR za zariadenie = [50 000 – 150 000] EUR.

ii) ustanovenie o nepredvídavosti týkajúce sa regionálnych daní (neutralizácia úpravy regionálnych daní): zásadou je, že ak sa regionálne dane zvýšia, podnik JCD môže byť odškodnený za takéto zvýšenie; toto ustanovenie sa však nikdy neuplatnilo;

iii) ustanovenie o prehodnotení ceny týkajúce sa komunálnych daní (neutralizácia zvýšenia komunálnych daní): zásadou je, že ak sa komunálne dane zvýšia na sumu viac ako 75 EUR/m², podnik JCD bude odškodnený za takéto zvýšenie; belgické orgány sa pôvodne domnievali, že odškodnenie stanovené v tomto ustanovení by mohlo predstavovať maximálne [250 000 – 350 000] EUR ročne ([8]).

2.3.2. *Predmet sťažnosti*

(23) Podnik CCB a druhý sťažovateľ sa domnievajú, že podnik JCD čerpal štátnu pomoc prostredníctvom financovania v rámci koncesie Villo.

(24) Podľa sťažovateľov súbor opatrení týkajúcich sa financovania (využívanie reklamných zariadení a dodatočné opatrenia udelené podniku JCD) predstavovali štátnu pomoc.

(25) Navyše by sa táto štátna pomoc nemohla na základe pravidiel Únie o náhrade za službu vo verejnom záujme, a najmä rozhodnutia Komisie 2012/21/EÚ ([9]) (ďalej len „rozhodnutie o SVHZ z roku 2012“), nemohla považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, pokiaľ by podniku JCD bola poskytnutá veľmi veľká nadmerná náhrada (najmä preto, že počet reklamných zariadení poskytnutých podniku JCD by bol príliš vysoký).

3. ANALÝZA ČASTI TÝKAJÚCEJ SA REKLAMNÝCH ZARIADENÍ, KTORÉ SÚ PREDMETOM ZMLUVY Z ROKU 1984

3.1. Dôvody na začatie konania

(26) Komisia usúdila, že pokiaľ ide o využívanie určitých reklamných zariadení podnikom JCD na území mesta Brusel, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984 a ktoré boli uchované po dátumoch stanovených na ich odstránenie (uvedených v prílohe 10 zmluvy z roku 1999), boli splnené kumulatívne kritériá vzťahujúce sa na štátnu pomoc a že toto opatrenie preto predstavovalo štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(27) Keďže sa zdalo, že nebola a *priori* splnená žiadna z podmienok požadovaných na vyhlásenie pomoci za zlučiteľnú, Komisia rozhodla o začatí konania stanoveného v článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

3.2. Pripomienky zainteresovaných strán k rozhodnutiu o začatí konania

(28) Komisia dostala pripomienky podnikov CCB a JCD, ktoré sú zhrnuté ďalej.

3.2.1. *Pripomienky podniku CCB*

(29) V odpovedi na rozhodnutie o začatí konania podnik CCB uvádza, že súhlasí s analýzou Komisie, podľa ktorej by využívanie viacerých reklamných zariadení podnikom JCD, nainštalovaných podľa zmluvy z roku 1984 na území mesta Brusel a zachovaných po dátumoch stanovených na ich odstránenie, a to bez platby nájomného a daní, predstavovalo štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ a bolo by nezlučiteľné s vnútorným trhom.

(30) Podnik CCB uvádza, že zdieľa aj názor Komisie, podľa ktorého by existovali vážne pochybnosti, pokiaľ ide o realitu a relevantnosť mechanizmu náhrady, ktoré uvádzajú belgické orgány na odôvodnenie zachovania sporných zariadení po dátumoch stanovených na ich odstránenie. Podľa podniku CCB belgické orgány neposkytli žiadny dôkaz o tom, že tento mechanizmus náhrady bol formálne zavedený pred neoprávneným zachovaním sporných zariadení.

([8]) Pozri odôvodnenie 82 rozhodnutia o začatí konania.

([9]) Rozhodnutie Komisie 2012/21/EÚ z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012, s. 3).

(31) Podnik CCB zdôrazňuje skutočnosť, že výhoda, z ktorej by mal podnik JCD prospech prostredníctvom využívania zariadení z roku 1984 po dátumoch stanovených na ich odstránenie, prevyšuje sumu 2 150 000 EUR bez úrokov. Podnik CCB vychádza z dvoch zistení súdneho úradníka vykonaných na jeho žiadosť 3. decembra 2007 a 21. decembra 2009, ktoré poskytli aktuálny stav mobiliára nainštalovaného v rámci zmluvy z roku 1984, ktorý bol v uvedených dátumoch ešte stále nainštalovaný. Podnik CCB takisto uvádza, že skutočnosť, že samotné belgické orgány vychádzajú z týchto zistení súdneho úradníka realizovaných na žiadosť podniku CCB (pozri oddiel 3.3.2), poukazuje na to, že neexistovalo presné zmapovanie situácie týkajúcej sa zariadení zachovaných po pôvodne stanovených dátumoch a že pri absencii dôkazu o opaku zo strany belgických orgánov počet zariadení, ktoré sa majú vziať do úvahy pri výpočte výhody poskytnutej podniku JCD, predstavuje 86, t. j. 119 reklamných plôch.

(32) Podnik CCB napokon súhlasí s analýzou Komisie, podľa ktorej sa od roku 2002 na reklamné zariadenia vzťahovali dane bez ohľadu na pôvodnú zmluvu. Predčasné odstránenie zariadenia, ktoré je predmetom zmluvy z roku 1984, preto podniku JCD neprinieslo žiadnu úsporu na daniach, keďže na tieto zariadenia by sa v každom prípade vzťahovali tieto dane, keby sa zariadenia zachovali, čo vyvracia tvrdenie o náhrade medzi predčasným odstránením a oneskoreným odstránením, pokiaľ ide o dotknuté dane. Podnik CCB takisto zdôrazňuje svoje tvrdenie, podľa ktorého toto oslobodenie od daní v prospech podniku JCD viedlo k výraznému narušeniu hospodárskej súťaže na belgickom trhu s exteriérovou reklamou a viedlo ku konkurenčnej nevýhode vzhľadom na skutočnosť, že konkurenčné podniky podniku JCD, medzi ktoré patrí aj podnik CCB, museli zaplatiť dane za reklamu v prípade zariadení, ktoré využívajú na území mesta Brusel.

(33) Podnik CCB poukázal na to, že v rozsudku z 29. apríla 2016 odvolací súd v Bruseli rozhodol, že podnik JCD nedodržal dátumy stanovené na odstránenie, určené v prílohe 10 k osobitným špecifikáciám zákazky z roku 1999 a bezdôvodne a neoprávnene využíval počas viacerých rokov početné reklamné zariadenia vo verejnom priestore mesta Brusel ([10]). Podnik CCB takisto poukázal na to, že súd zamietol argument podniku JCD o náhrade medzi predčasným odstránením a oneskoreným odstránením.

(34) Podnik CCB konštatuje, že príjmy z reklamy získané z komerčného využívania reklamných zariadení zachovaných po dátume stanoveného na ich odstránenie, určeného v prílohe 10, mohli takisto predstavovať štátne zdroje, pretože štát tieto zariadenia mohol sám využívať.

(35) V pripomienkach k rozhodnutiu Komisie o začatí konania predložených 16. júla 2015 podnik CCB podal dodatočnú sťažnosť na podnik JCD týkajúcu sa daní, ktoré podnik JCD nezaplatil belgickému štátu za zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999.

3.2.2. *Pripomienky podniku JCD*

(36) Vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania zo 17. júla 2015 podnik JCD pripomína, že verejný orgán (v danej veci mesto Brusel) podlieha povinnosti zachovať ekonomickú rovnováhu zmlúv, ktorých je stranou. Avšak podľa podniku JCD na náhradu straty príjmov z reklamy vyplývajúcej z predčasného odstránenia dotknutých zariadení a na zaručenie ekonomickej rovnováhy zmluvy z roku 1984 mesto Brusel logicky povolilo zachovanie a využívanie počtu zariadení rovnajúceho sa počtu iných zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom na ich odstránenie. JCD preto tvrdí, že proti realite náhrady nemožno namietať a že je stanovená na základe rôznych dôkazov, medzi ktoré patria početné podania a písomnosti mesta Brusel v rámci predbežného prešetrovania.

(37) Podľa podniku JCD nebolo využívanie predmetných reklamných zariadení nikdy upravené zmluvou z roku 1999 a zachovanie určitého mestského mobiliára sa uskutočnilo v rámci plnenia zmluvy z roku 1984 bez najmenšieho prevodu verejných zdrojov. Zachovanie predmetného mobiliára je z hľadiska štátnych zdrojov neutrálne, pretože predstavuje protihodnotu za predčasné odstránenie iného mobiliára upraveného tou istou zmluvou.

(38) Podľa podniku JCD z tej istej zásady náhrady vyplýva, že využívanie mobiliára zachovaného po jeho lehote na reklamné účely muselo podliehať tomu istému režimu, ako je režim vzťahujúci sa na predčasne odstránené zariadenia, t. j. zmluve z roku 1984.

([10]) Rozsudok odvolacieho súdu v Bruseli z 29. apríla 2016 (deviata komora) vo veci 2011/AR/140. Odvolací súd v Bruseli zamietol argument o vzájomnej zámene mobiliára a spresnil, že v zmluvách z rokov 1984 a 1999 nebola vzájomná zámena stanovená ani povolená, ani ju mesto po uzavretí zmluvy z roku 1999 neschválilo.

(39) Podnik JCD teda spochybňuje tvrdenie, podľa ktorého mal prospech zo selektívnej výhody vyplývajúcej z prevodu verejných zdrojov v rámci zmlúv pravidelne uzatváraných s mestom Brusel. Podnik JCD sa domnieva, že nemal prospech zo žiadnej úspory z hľadiska nájomného a daní, ktoré boli splatné podľa zmluvy 1999, a že tieto služby patria do poslania služby vo verejnom záujme.

(40) Najmä pokiaľ ide o oslobodenie od platenia nájomného, podľa podniku JCD sa to vysvetľuje mechanizmom náhrady upravenom zmluvou z roku 1984.

(41) Pokiaľ ide o oslobodenie od daní, stanovisko mesta Brusel nevyberať dane len v prípade zmlúv o mestských zariadeniach – na rozdiel od reklamných zariadení – bolo úplne koherentné na zachovanie ekonomickej rovnováhy uvedených zmlúv, pretože ani zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, ani zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, nepodliehali dani, a to bez ohľadu na prijatie daňového nariadenia mestom Brusel v roku 2002.

(42) Podľa podniku JCD mesto Brusel skutočne prijalo prvé daňové nariadenie týkajúce sa dočasnej reklamy vo verejnom priestore a na ňom až pre rozpočtový rok 2002 (daňové nariadenie zo 17. októbra 2001), zatiaľ čo zmluva z roku 1984 uplynula v roku 1999. V dôsledku toho by sa táto daň nevzťahovala na využívanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, na reklamné účely, aj keby bola v priebehu rozpočtových rokov 2002 a nasledujúcich daňových rokov predĺžená. Podľa podniku JCD nevyberanie daní za tieto zariadenia nemôže predstavovať selektívnu výhodu v prospech zmluvnej strany, pokiaľ odráža všeobecnú zásadu neposkytnutia priaznivejšieho zaobchádzania podniku JCD v porovnaní s akýmkoľvek podnikom, ktorý by sa nachádzal v porovnateľnej situácii, a preto nemohlo zakladať existenciu štátnej pomoci.

(43) Okrem toho za teoretického predpokladu, že by sa daň stala uplatniteľnou na túto zmluvu, muselo by dôjsť k revízii podmienok zmluvy z roku 1984, ako sa stanovuje v tejto zmluve.

(44) Pokiaľ ide o zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, podnik JCD sa domnieva, že ich využívanie na reklamné účely by už viac nepodliehalo platbe dane za reklamu. Daňové nariadenie o reklamy prijaté mestom Brusel v roku 2002 by sa naozaj neuplatňovalo, pretože podnik JCD už platí mesačné nájomné za používanie nosičov na reklamné účely, čo podľa zmluvy z roku 1999 predstavuje jediný poplatok vyplývajúci z využívania zariadení na reklamné účely. Okrem toho sa týmto daňovým nariadením výslovne oslobodzujú reklamné zariadenia mesta Brusel, a teda zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999.

(45) Na podporu týchto argumentov podnik JCD poskytol Komisii dva rozsudky zo 4. novembra 2016, ktorými frankofónny súd prvého stupňa v Bruseli rozhodol, že podnik JCD nemusí platiť komunálnu daň za reklamu, pokiaľ ide o reklamné zariadenia nainštalované na území mesta a patriace mestu Brusel pri plnení zákazky udelenej podniku JCD 14. októbra 1999. Týmito rozsudkami sa teda nariadilo vrátenie súm, ktoré boli zaplatené za rozpočtové roky 2009 až 2012.

(46) Podnik JCD tvrdí, že za predpokladu, že by vyššie uvedený mechanizmus náhrady viedol k potenciálnej nerovnováhe v prospech podniku JCD, táto hypotetická nerovnováha nemohla posilniť konkurenčné postavenie podniku JCD oproti jeho konkurentom na relevantných trhoch, pretože bola minimálna.

(47) Podľa podniku JCD táto hypotetická nerovnováha najmä nemohla sťažiť prenikanie podnikov usadených v iných členských štátoch na tieto trhy. Podnik JCD okrem toho pripomína, že Komisia už usúdila, že určité opatrenia vyvolali účinky len na miestnej úrovni, a teda nemali vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

3.3. **Pripomienky Belgicka**

3.3.1. *Pripomienky Belgicka k rozhodnutiu o začatí konania*

(48) Belgické orgány uznali, že podnik JCD pokračoval vo využívaní určitých panelov, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom na ich odmontovanie, ktorý je uvedený v zmluve z roku 1999, ako aj v prílohe 10. Za tieto reklamné zariadenia podnik JCD neplatil mestu Brusel ani nájomné, ani daň na rozdiel od panelov, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, za ktoré sa nájomné platilo od začiatku zmluvy, a takisto boli vyberané dane, ale až od roku 2009 ([11]). Táto situácia trvala do augusta 2011, kedy boli odmontované posledné zariadenia.

([11]) Mesto Brusel prijalo svoje prvé nariadenie o súkromnom využívaní verejného priestoru na komerčné účely v októbri 2001, pričom platnosť nadobudlo v januári 2002 (daňové nariadenie zo 17. októbra 2001, Daň z dočasnej reklamy vo verejnom priestore a na ňom), ale belgické orgány vymáhali platbu daní za zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, až od daňového roka 2009.

(49) Belgické orgány nespochybňujú, že opatrenia možno pripísať im a najmä mestu Brusel. V skutočnosti dokonca vysvetľujú, že akceptovali zachovanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom v prílohe 10 s cieľom zachovať rovnováhu zmluvy s podnikom JCD, pretože iné zariadenia boli na žiadosť mesta Brusel odstránené predčasne, aby sa mohli osadiť iné typy zariadení uprednostňovaných hlavne z estetických dôvodov, presnejšie nového mestského mobiliára secesného typu.

(50) Belgické orgány sa domnievajú, že toto predčasné odstránenie znamenalo stratu pre podnik JCD, ktorý sa vzdal zariadení, za ktoré sa nepožadovalo žiadne nájomné ani daň do dátumu stanoveného v prílohe 10, za ich odstránenie a že ako protihodnota za túto stratu bolo akceptovateľné, aby boli iné zariadenia zachované dlhšie, ako bolo plánované, a aby sa za tieto zariadenia nevyžadovalo žiadne nájomné ani daň.

(51) Belgické orgány uznávajú, že vo všeobecnosti bola podniku JCD poskytnutá hospodárska výhoda, ale jedine z dôvodu nerovnováhy medzi počtom zariadení odstránených predčasne (pred dátumom stanoveným na ich odstránenie) a počtom zariadení zachovaných po dátume stanovenom na ich odstránenie, ktorý je určený v prílohe 10. V článku 4.5 dohody uzavretej v roku 1984 medzi mestom Brusel a podnikom JCD sa stanovilo, že na zobrazovacie nosiče a autobusové prístrešky sa vzťahuje oslobodenie od platenia nájomného, práva na využívanie a poplatku. Podľa belgických orgánov musí byť takéto oslobodenie analyzované z prihliadnutím na skutočnosť, že v čase podpisu dohody mesto Brusel neprijalo žiadne nariadenie, ktorým by sa zdaňovali reklamné nosiče.

(52) Podľa belgických orgánov sa podnik JCD na jednej strane vzdal úspory v súvislosti s nájomným a daňami tým, že súhlasil s predčasným odstránením zariadení, a na druhej strane mal prospech z úspory na nájomnom a daniach zachovaním zariadení po dátumoch stanovených na ich odstránenie. Pri výpočte rozdielu medzi úsporami, o ktoré podnik JCD prišiel z dôvodu predčasného odstránenia, a dodatočnými úsporami získanými zachovaním zariadení dlhšie, než ako je stanovené v prílohe 10, podľa belgických orgánov podnik JCD vo všeobecnosti získal od decembra 1999 do roku 2011 len finančnú výhodu predstavujúcu maximálne [100 000 – 150 000] EUR.

(53) V tejto súvislosti belgické orgány argumentovali tým, že opatrenie mohlo bez problémov patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia Komisie (ES) č. 1998/2006 ([12]) (ďalej len „nariadenie *de minimis* z roku 2006“). V tomto nariadení sa naozaj stanovuje, že určitá pomoc v malej výške (menej ako 200 000 EUR počas obdobia troch daňových rokov) sa považuje za pomoc, ktorá nemá vplyv na obchod medzi členskými štátmi, a teda nespĺňa všetky kritériá článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(54) Belgické orgány okrem toho objasňujú určité tvrdenia podniku CCB, ktoré sú predmetom rozhodnutia o začatí konania. Po prvé, základný odhad 86 zariadení predložený podnikom CCB je mylný, pretože zistenia súdneho úradníka predložené podnikom CCB (pozri odôvodnenie 31) uvádzajú 80 zariadení. Okrem toho podnik CCB chybne opísal určité zariadenia ako autobusové prístrešky, hoci ide o informačné panely pre mesto. Po druhé, v súvislosti s odhadom výšky nájomného podnik CCB nesprávne indexoval výšku nájomného, keďže podľa mesta Brusel sa nájomné malo indexovať k dátumu výročia zmluvy ([13]). Po tretie, vyskytli sa chyby v odhade výšky daní splatných podnikom JCD, ktorý uviedol podnik CCB.

3.3.2. *Pripomienky Belgicka k pripomienkam zainteresovaných strán*

(55) V písomných pripomienkach z 2. októbra 2015 belgické orgány konštatujú, že nevymáhanie daní splatných podnikom JCD na základe zmluvy z roku 1999 zo strany mesta Brusel napriek prebiehajúcim súdnym konaniam nevyplýva z výhody poskytnutej mestom Brusel, ale z uplatňovania belgických právnych predpisov a rozsudkov belgických súdov, podľa ktorých sa miestnej správe zabránilo pristúpiť k exekúcii alebo vymáhaniu dane pre časť dane, ktorá bezpochyby presahuje pohľadávku. Keď sa odvolanie, ako je odvolanie podané podnikom JCD, týka celej dane, výkon rozhodnutia ani vymáhanie nie sú možné. Táto situácia neznamená, že daňovník, ktorý podal

([12]) Nariadenie Komisie (ES) č. 1998/2006 z 15. decembra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 379, 28.12.2006, s. 5), uplatniteľné v čase poskytnutia pomoci.

([13]) V článku 12 zmluvy z roku 1999 sa stanovuje vzorec úpravy nájomného a spresňuje sa v ňom, že verejný obstarávateľ akceptuje vzorec úpravy (indexácia k dátumu výročia). V tom istom článku sa uvádzajú základné údaje na výpočet mesačného nájomného.

žalobu, je oslobodený od dane, ako to tvrdí podnik CCB. Okrem toho ak sú dane napadnuté, musia byť z účtovného hľadiska uvedené ako prevádzkové náklady. Žiadna štátna pomoc teda nemôže vyplývať z toho, že mesto Brusel nevymáhalo dane uložené podniku JCD, ktoré sú predmetom súdnych konaní.

(56) V písomných pripomienkach z 20. júna 2016 v odpovedi na otázky položené útvarmi Komisie listom z 15. apríla 2016 belgické orgány potvrdili, že mesto Brusel začalo zdaňovať reklamné zariadenia osadené v rámci plnenia zákazky udelenej 14. októbra 1999 až od daňového roku 2009. Avšak podľa daňového nariadenia zo 17. októbra 2001 o dočasnej reklame vo verejnom priestore a na ňom mesto Brusel stanovilo daň z dočasných reklám vo verejnom priestore a na ňom a stanovilo oslobodenia od daní výlučne pre svoje vlastné reklamy ([14]). Belgické orgány zdôrazňujú, že daňové nariadenia vzťahujúce sa na reklamné zariadenia nadobudli prvýkrát platnosť až 1. januára 2002, a to tak, že za rok 2001 nebola splatná žiadna daň, a tvrdia, že tieto daňové nariadenia sa vzťahujú na zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999.

(57) Takisto spresňujú, že mesto Brusel nevybralo sumy zodpovedajúce týmto daniam za daňové roky 2002 až 2008. Táto situácia vyplýva zo skutočnosti, že mesto pôvodne uvažovalo, že zariadenia osadené v rámci plnenia zákazky z roku 1999, ktoré mu patrili a ktoré využíval podnik JCD, neboli zdaniteľné na základe uplatňovania oslobodenia od daní stanoveného v článku 5 daňového nariadenia zo 17. októbra 2001, a to výlučne v súvislosti s vlastnými oznamami mesta Brusel. Navyše oslobodenie týkajúce sa konkrétne reklamných zariadení mesta Brusel alebo subjektov zriadených mestom Brusel alebo podliehajúcich mestu Brusel bolo zavedené v daňovom nariadení z 18. decembra 2006 a v nasledujúcich daňových nariadeniach.

(58) Prvé výbery sa uskutočnili 29. júla 2011 a týkali sa daňového roka 2009. Podľa článku 6 zákona z 24. decembra 1996, zrušeného nariadením z 3. apríla 2014, nebolo možné zabezpečiť spätný účinok zdaňovania za obdobie viac ako troch rokov, ktoré sa má počítať od 1. januára daňového roka.

(59) Belgické orgány tvrdia, že mesto Brusel rozhodlo už viac neuplatňovať oslobodenie, pretože usúdilo, že oslobodenie reklamných zariadení len z toho dôvodu, že patria mestu Brusel, hoci takéto oslobodenie nevyužívalo, vytvorilo nerovnosť voči používateľom iných reklamných zariadení. Pokiaľ ide o mesto Brusel, keby mohlo byť účinne odôvodnené oslobodiť reklamné zariadenia používané pre jeho vlastné potreby alebo potreby subjektov, ktoré zriadilo alebo ktoré mu podliehajú, oslobodenie by nebolo odôvodnené, pretože by boli využívané tretími stranami, najmä obchodným podnikom pôsobiacim v sektore exteriérovej reklamy.

(60) Cieľom oslobodenia stanoveného v daňovom nariadení bolo v skutočnosti zabrániť tomu, aby mesto zdanilo samé seba, čo mu neprinieslo žiadne dodatočné príjmy a zvýšilo administratívnu prácu, ktorú muselo vykonať jeho oddelenie financií, hoci sledovaným cieľom celého daňového nariadenia je umožniť daňovému orgánu obstarať si dodatočné finančné prostriedky. Avšak ako je uvedené v pripomienkach predložených belgickými orgánmi 20. februára 2017, ktoré sa týkali doplňujúcich otázok položených Komisiou 14. februára 2017, mesto Brusel samotné reklamné zariadenia nikdy nevyužilo. Toto využívanie sa vždy uskutočnilo prostredníctvom tretej osoby. Jediné reklamné zariadenia patriace mestu Brusel sú tie, ktoré sú predmetom verejnej zákazky udelenej 14. októbra 1999 podniku JCD. Po skončení zmluvy z roku 1999 bola vyhlásená nová výzva na predkladanie ponúk, ktorú vyhral podnik CCB, ktorý je súčasným úspešným uchádzačom. Na základe zmluvy, ktorá je v súčasnosti v platnosti, podnik CCB platí nájomné za reklamné zariadenia, ako aj uplatniteľné dane.

([14]) Konkrétnejšie sa v článku 5 daňového nariadenia zo 17. októbra 2001 stanovilo oslobodenie od dane najmä pre „oznamy mesta alebo subjektov zriadených mestom, podliehajúcich mestu alebo financovaných mestom“.

(61) Belgické orgány uvádzajú, že prevádzkovatelia, ktorí používajú svoje vlastné zariadenia, platia len splatné dane a že k týmto daniam sa pripočítava nájomné za používanie reklamných zariadení, keď zariadenia patria mestu Brusel. Toto nájomné v žiadnom prípade nenahrádza dane vyberané za takéto zariadenia. Nájomné v skutočnosti predstavuje protihodnotu za právo na využívanie zariadení patriacich mestu Brusel. Pri chýbajúcej platbe nájomného by prevádzkovatelia zdarma využívali zariadenia mesta Brusel, zatiaľ čo mesto muselo znášať náklady na nákup zariadení. Je teda logické, že majú platiť nájomné. Naopak, prevádzkovatelia, ktorí nevyužívajú zariadenia mesta Brusel, musia, čo sa ich týka, znášať celú investíciu na výrobu alebo nákup reklamných zariadení.

(62) Belgické orgány vysvetľujú, že v dvoch rozsudkoch zo 4. novembra 2016 frankofónny súd prvého stupňa v Bruseli rozhodol, že podľa článku 9 daňových nariadení na roky 2009 až 2012 podnik JCD nepodliehal platbe komunálnej dane za reklamu, pokiaľ ide o reklamné zariadenia nainštalované na území mesta Brusel a patriace mestu Brusel pri plnení zákazky udelenej podniku JCD 14. októbra 1999. Týmito rozsudkami sa teda nariadilo vrátenie súm, ktoré boli zaplatené za rozpočtové roky 2009 až 2012.

(63) Belgické orgány takisto tvrdia, že mesto Brusel sa odvolalo voči týmto dvom rozsudkom zo 4. novembra 2016, ktoré sa týkali daňových rokov 2009 – 2010, ako aj daňových rokov 2011 – 2012, v uvedenom poradí. V odvolacom konaní, ktoré stále prebieha, mesto Brusel uviedlo, že výklad súdu, pokiaľ ide o článok 9 daňového nariadenia, umožňujúci oslobodenie podniku JCD, nastolil otázku jeho zlučiteľnosti s článkami 106 a 107 ZFEÚ.

(64) Naopak, mesto Brusel neuskutočnilo žiadny výber daní splatných za reklamné zariadenia upravené zmluvou z roku 1984 a zachované po dátume stanovenom na ich odstránenie.

(65) Belgické orgány tvrdia, že nie sú schopné poskytnúť výšku nájomného a daní nezaplatených za zariadenia zachované po dátume stanovenom na ich odstránenie, ktorý je určený v prílohe 10, za obdobie od 1. januára 2002 do 21. augusta 2010.

3.4. **Posúdenie opatrení**

3.4.1. *Časť týkajúca sa zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984: predmet tohto rozhodnutia*

(66) Analýza Komisie sa týka výlučne zachovania zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume uplynutia obdobia ich využívania a netýka sa samotnej zmluvy z roku 1984. Je to odôvodnené najmä skutočnosťou, že v súlade s článkom 17 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 ([15]) Komisia nemôže nariadiť vymáhanie pomoci poskytnutej po uplynutí premlčacej lehoty 10 rokov.

(67) Zariadenia nainštalované podľa zmluvy z roku 1984 mohli byť nainštalované do konca obdobia platnosti zmluvy z roku 1984 (t. j. do roku 1999) a využívané počas obdobia 15 rokov (t. j. prípadne do roku 2014). Všetka pomoc poskytnutá prostredníctvom týchto zariadení zmluvou z roku 1984 za predpokladu, že boli splnené všetky kumulatívne podmienky uvedené v článku 107 ods. 1, mohla byť teda poskytnutá až v momente, kedy podnik JCD dostal od bruselských orgánov povolenie nainštalovať predmetné zariadenie, a teda pred rokom 1999, t. j. rokom uplynutia tejto zmluvy. Všetka prípadná pomoc poskytnutá podniku JCD bola teda poskytnutá viac ako 10 rokov pred prvou žiadosťou o informácie, ktorú Komisia adresovala belgickým orgánom 15. septembra 2011.

(68) Naopak, pokiaľ ide o zachovanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, bez platby nájomného a daní po dátume stanovenom v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, poskytnutie prípadnej pomoci v prospech podniku JCD sa za týchto okolností uskutočnilo v momente (tichého) súhlasu bruselských orgánov nedodržať kalendár stanovený v tejto prílohe. Ďalej uvedená analýza Komisie sa týka výlučne opatrenia, v rámci ktorého zachovanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom v prílohe 10, naznačuje štátnu pomoc v prospech podniku JCD, ktorá bola získaná po 15. septembri 2001 [t. j. v rámci premlčacej lehoty uvedenej v článku 17 nariadenia (EÚ) 2015/1589].

(69) Toto rozhodnutie sa už viac netýka analýzy kvalifikácie ako štátnej pomoci v súvislosti s oslobodením od daní, ktoré mal zaplatiť podnik JCD belgickému štátu za zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, na ktorú sa nevzťahuje rozhodnutie o začatí konania.

([15]) Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9).

3.4.2. *Štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ*

(70) Podľa ustanovení článku 107 ods. 1 ZFEÚ pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(71) Podľa ustálenej judikatúry, ak sa má opatrenie považovať za pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, musí spĺňať všetky kumulatívne podmienky uvedené v tomto ustanovení: i) opatrenie je pripísateľné štátu a je financované prostredníctvom štátnych zdrojov; ii) poskytuje selektívnu hospodársku výhodu jej príjemcovi; iii) opatrenie narúša alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže; iv) opatrenie môže mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi ([16]).

3.4.2.1. Pripísateľnosť a štátne zdroje

(72) Na to, aby opatrenie predstavovalo štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ho musí poskytovať štát alebo sa musí poskytovať zo štátnych zdrojov. Štátne zdroje zahŕňajú všetky zdroje verejného sektora ([17]) vrátane zdrojov vnútroštátnych orgánov (decentralizovaných, federatívnych, regionálnych alebo iných) ([18]).

(73) Za pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa môžu považovať iba výhody poskytnuté priamo alebo nepriamo zo štátnych zdrojov. Existencia štátneho zdroja môže mať zápornú formu, keďže ide o ušlý zisk pre orgány verejnej moci. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že zrieknutie sa zdrojov, ktoré mali byť v zásade vrátené do štátneho rozpočtu, predstavuje prevod štátnych zdrojov. Podobne zásahy znižujúce náklady spravidla zaťažujúce rozpočet podniku môžu predstavovať štátne zdroje ([19]).

Pripísateľnosť

(74) Belgické orgány nespochybňujú, že im možno pripísať opatrenie (a najmä že ho možno pripísať mestu Brusel). V skutočnosti dokonca vysvetľujú, že akceptovali zachovanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom v prílohe 10 s cieľom zachovať rovnováhu zmluvy s podnikom JCD, keďže na žiadosť mesta Brusel boli predčasne odstránené iné zariadenia s cieľom osadiť iné typy zariadení uprednostňovaných hlavne z estetických dôvodov (pozri odôvodnenie 49).

Štátne zdroje

(75) Belgické orgány rovnako uznávajú, že zachovanie zariadení po dátumoch stanovených v prílohe 10 predstavuje ušlý zisk pre mesto Brusel z hľadiska nájomného a daní nevybraných za tieto zariadenia, ktoré mali byť normálne nahradené zariadeniami, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, v ktorej sa stanovuje platba nájomného a daní.

(76) Nespochybňuje sa teda, že zachovanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, podnikom JCD po dátumoch stanovených v prílohe 10 je možné pripísať belgickému štátu a že to z jeho strany predstavovalo zrieknutie sa štátnych zdrojov. Kvalifikácia týchto štátnych zdrojov (t. j. výšky nájomného a daní, ktorých sa mesto Brusel zrieklo) je však predmetom rozdielnych posúdení Komisie a belgického štátu (pozri oddiel 3.4.5).

([16]) Rozsudok Súdneho dvora z 2. septembra 2010 vo veci C-399/08 P, Komisia/Deutsche Post, ECLI:EU:C:2010:481, bod 39 a citovaná judikatúra; rozsudok Súdneho dvora z 21. decembra 2016 vo veci C-524/14 P, Komisia/Hansestadt Lübeck, ECLI:EU:C:2016:971, bod 40; rozsudok Súdneho dvora z 21. decembra 2016 v spojených veciach C-20/15 P a C-21/15 P, Komisia/World Duty Free Group SA a i., ECLI:EU:C:2016:981, bod 53 a rozsudok Súdneho dvora z 20. septembra 2017 vo veci C-300/16 P, Komisia/Frucona Košice, ECLI:EU:C:2017:706, bod 19.

([17]) Rozsudok Všeobecného súdu z 12. decembra 1996 vo veci T-358/94, Compagnie nationale Air France/Komisia, ECLI:EU:T:1996:194, bod 56.

([18]) Rozsudok Súdneho dvora zo 14. októbra 1987 vo veci C 248/84, Spolková republika Nemecko/Komisia Európskych spoločenstiev, ECLI:EU:C:1987:437, bod 17 a rozsudok zo 6. marca 2002 v spojených veciach T-92/00 a T-103/00, Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, ECLI:EU:T:2002:61, Ramondín, SA a Ramondín Cápsulas SA/Komisia Európskych spoločenstiev, ECLI:EU:T:2002:61, bod 57.

([19]) Rozsudok Súdneho dvora zo 16. mája 2000 vo veci C-83/98 P, Francúzsko/Ladbroke Racing a Komisia, ECLI:EU:C:2000:248, body 48 až 51. Rozsudok Súdneho dvora zo 14. januára 2015 vo veci C-518/13, Eventech, ECLI:EU:C:2015:9, bod 33.

(77) Komisia sa preto domnieva, že toto opatrenie predstavuje prevod štátnych zdrojov v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(78) Ako bolo uvedené v odôvodnení 34, podnik CCB vo svojich písomných pripomienkach konštatuje, že príjmy z reklamy získané z komerčného využívania reklamných zariadení zachovaných po dátume stanovenom na ich odstránenie, určenom v prílohe 10, mohli takisto predstavovať štátne zdroje, pretože štát sám mohol tieto zariadenia využívať.

(79) Komisia sa najskôr domnieva, že príjmy z reklamy získané podnikom JCD jednoznačne nepredstavujú štátne zdroje, pokiaľ tieto príjmy z reklamy pochádzajú zo súkromných zmlúv medzi podnikom JCD a jeho klientmi, do ktorých štát nijako nezasahuje.

(80) Okrem toho nie je možné usudzovať, že mesto Brusel sa zrieklo štátnych zdrojov iba z toho dôvodu, že sa samé nezapája do nejakej hospodárskej činnosti. Takýto prístup k štátnym zdrojov by bol mimoriadne široký a zakazoval by štátu povoľovať činnosti na svojom území bez toho, aby vopred overil, že by sám nemohol činnosť vykonávať.

(81) Navyše, aj keby by bolo teoreticky možné, aby sa verejný orgán zapojil do určitej hospodárskej činnosti, zjavne to nie jeho prvoradá úloha a *a priori* nemá ani know-how, ani kompetencie a technické prostriedky na takúto činnosť. V tejto veci možno napríklad pozorovať, že verejné zmluvy sú vo všeobecnosti vnútroštátne. Mesto Brusel nemalo prostriedky rokovať o takýchto zmluvách, pretože malo právomoc len v súvislosti s panelmi, ktoré vlastnilo na území mesta Brusel. Jeho prípadná schopnosť generovať príjmy z týchto panelov sa teda nedá porovnať so schopnosťou podniku JC Decaux generovať takéto príjmy.

3.4.2.2. Existencia hospodárskej výhody

(82) Výhodou v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je každá hospodárska výhoda, ktorú by podnik nezískal za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu ([20]). Dôležitý je iba vplyv opatrenia na daný podnik, nie príčina ani cieľ zásahu štátu ([21]).

(83) Podľa Súdneho dvora výhoda existuje, keď sa finančná situácia podniku zlepší v dôsledku zásahu štátu, čiže výhodu nepredstavuje len pozitívny prínos, ale aj všetky zásahy štátu, ktoré v rôznych podobách znižujú náklady, ktoré spravidla zaťažujú rozpočet podniku ([22]).

(84) V tejto veci od roku 1999 a po uplynutí platnosti povolení založených na zmluve z roku 1984 podnik JCD naďalej využíval reklamné zariadenia na území mesta Brusel bez platenia nájomného a daní za využívanie týchto zariadení, hoci v súlade so zmluvou z roku 1999 sa tieto zariadenia mali odstrániť a podľa zmluvy z roku 1999 využívanie nových reklamných zariadení, ktoré ich mali nahradiť, podliehalo platbe nájomného a daní.

(85) Belgické orgány uznávajú, že vo všeobecnosti bola podniku JCD poskytnutá hospodárska výhoda, ale jedine z dôvodu nerovnováhy medzi počtom zariadení odstránených predčasne pred dátumom stanoveným na ich odstránenie a počtom zariadení zachovaných po dátume stanovenom na odstránenie, ktorý je určený v prílohe 10. Aj za predpokladu, že by Komisia zdieľala tento názor (*quod non*), by bola v každom prípade stanovená existencia výhody.

(86) Komisia predovšetkým konštatuje, že belgické orgány prijímajú zásadu existencie výhody, ale spochybňujú jej rozsah.

([20]) Rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996 vo veci C-39/94, Syndicat français de l'Express international (SFEI) a i./La Poste a i., ECLI:EU:C:1996:285, bod 60, rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 1999 vo veci C-342/96, Španielske kráľovstvo/Komisia Európskych spoločenstiev, ECLI:EU:C:1999:210, bod 41.

([21]) Rozsudok Súdneho dvora z 2. júla 1974 vo veci 173/73, Talianska republika/Komisia, ECLI:EU:C:1974:71, bod 13.

([22]) Rozsudok Súdneho dvora z 8. novembra 2001 vo veci C-143/99, Adria-Wien Pipeline, ECLI:EU:C:2001:598; a aj rozsudok Súdneho dvora zo 14. februára 1990 vo veci , C-301/87, Francúzska republika/Komisia, ECLI:EU:C:1990:67, bod 41.

(87) Belgické orgány navyše považujú opatrenie za náhradu poskytnutú podniku JCD s cieľom kompenzovať nevýhodu predčasného odstránenia určitého počtu zariadení. Z toho dôvodu sa Komisia odvoláva na vec C-211/15 P, Orange/Komisia ([23]), v ktorej Súdny dvor potvrdil stanovisko Všeobecného súdu ([24]) a generálneho advokáta ([25]), podľa ktorých dokonca aj zníženie nákladov poskytnuté podniku odstránením dodatočných nákladov vyplývajúcich zo systému výnimky, ktorá sa nevzťahuje na konkurenčné podniky, by predstavovalo štátnu pomoc ([26]). Jedinou náhradou týkajúcou sa prevodu verejných zdrojov, ktorá sa nekvalifikuje ako štátna pomoc, je náhrada za službu vo verejnom záujme poskytnutá v súlade s judikátom vo veci Altmark ([27]).

(88) Avšak zmluva z roku 1984, ako aj zmluva z roku 1999 sú čisto obchodné zmluvy a ich ustanovenia nezverujú podniku JCD poslanie služby vo verejnom záujme. Judikát vo veci Altmark, ktorý sa týka náhrad udelených za poskytovanie služby vo verejnom záujme, teda nie je uplatniteľný.

(89) Na tomto základe sa teda zdá, že náhrada uvedená belgickými orgánmi za predpokladu, že mala skutočne nahradiť nevýhodu spojenú s potenciálnou povinnosťou predčasne odstrániť určité zariadenia, nevyhnutne predstavuje pre podnik JCD výhodu. Tento záver je ešte spoľahlivejší v tejto veci, keďže je ťažké usudzovať, že podnik JCD utrpel štrukturálnu nevýhodu, pretože z vlastného rozhodnutia súhlasil s odstránením týchto zariadení, a keďže okrem iného belgické orgány samé uznali, že predmetná náhrada siahala nad rámec toho, čo si vyžadovala predpokladaná nevýhoda.

(90) Táto argumentácia je takisto v súlade s bodom 69 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc ([28]) (ďalej len „oznámenie o pojme štátna pomoc“), v ktorom sa zdôrazňuje, že dokonca aj „náklady vyplývajúce z regulačných povinností uložených štátom ([29]) možno v zásade považovať za súvisiace s nákladmi nutne spojenými s hospodárskou činnosťou, takže akákoľvek kompenzácia týchto nákladov predstavuje poskytnutie výhody podniku ([30]). To znamená, že skutočnosť, že prínos nepresahuje rámec kompenzácie nákladov vyplývajúcich z uloženia regulačnej povinnosti, v zásade nevylučuje existenciu výhody. To isté platí aj pre zníženie nákladov, ktoré by podniku nevznikli, ak by neexistoval stimul vyplývajúci z opatrenia štátu, pretože bez tohto stimulu by podnik inak štruktúroval svoje činnosti ([31]). Existencia výhody nie je vylúčená ani vtedy, keď je opatrenie kompenzáciou za poplatky iného charakteru, ktoré nesúvisia s týmto opatrením ([32]).“

(91) V tejto veci nie je takisto reálne možné prisúdiť predčasnú výmenu zariadení z roku 1984 regulačnej požiadavke, pretože podnik JCD z vlastného rozhodnutia súhlasil s odstránením týchto zariadení, ale z bodu 69 oznámenia o pojme štátna pomoc vyplýva, že ak bolo odstránenie zariadení spôsobené regulačnou povinnosťou, náhrada za túto predčasnú výmenu by predstavovala výhodu.

([23]) Rozsudok Súdneho dvora z 26. októbra 2016 vo veci C-211/15 P, Orange/Komisia, ECLI:EU:C:2016:798.

([24]) Rozsudok Všeobecného súdu z 26. februára 2015vo veci T-385/12, Orange/Komisia, ECLI:EU:T:2015:117.

([25]) Závery generálneho advokáta Wahl zo 4. februára 2016 vo veci C-211/15 P, Orange/Komisia, ECLI:EU:C:2016:78.

([26]) Rozsudok Súdneho dvora z 26. októbra 2016 vo veci C-211/15 P, Orange/Komisia, ECLI:EU:C:2016:798, body 41 až 44.

([27]) Rozsudok Súdneho dvora z 26. októbra 2016 vo veci C-211/15 P, Orange/Komisia, ECLI:EU:C:2016:798, bod 44.

([28]) Oznámenie Komisie z 19. júla 2016 o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1).

([29]) Pokiaľ ide o poľnohospodársky sektor, príkladmi uloženia regulačnej povinnosti by boli veterinárne kontroly a testy alebo kontroly a testy bezpečnosti potravín, ktorých vykonávanie je uložené poľnohospodárskym výrobcom. Naopak, kontroly a testy vykonávané a financované verejnými subjektmi, ktoré podľa zákona poľnohospodársky výrobcovia nemusia vykonávať ani financovať, sa nepovažujú za regulačné povinnosti uložené podnikom. Pozri rozhodnutie Komisie z 18. septembra 2015 o štátnej pomoci SA.35484, kontroly akosti mlieka v rámci zákona o mlieku a tukoch, a rozhodnutie Komisie zo 4. apríla 2016 o štátnej pomoci SA.35484, všeobecné činnosti kontroly zdravotnej starostlivosti v rámci zákona o mlieku a tukoch.

([30]) Rozsudok Všeobecného súdu z 25. marca 2015 vo veci T-538/11, Belgicko/Komisia, ECLI:EU:T:2015:188, body 74 až 78.

([31]) Ak napríklad podnik dostane dotáciu na uskutočnenie investície v podporovanej oblasti, nemožno tvrdiť, že sa tým neznižujú náklady, ktoré by podnik spravidla zahrnul do svojho rozpočtu, pretože bez dotácie by podnik túto investíciu neuskutočnil.

([32]) Rozsudok Súdneho dvora z 8. decembra 2011 vo veci C-81/10 P, France Télécom/Komisia, ECLI:EU:C:2011:811, body 43 až 50. To logicky platí pre zníženie nákladov, ktoré vznikli podniku zmenou statusu úradníkov na status zamestnancov porovnateľný s jeho konkurentmi, pretože to predmetnému podniku poskytuje výhodu (v tejto veci vládla po rozsudku Všeobecného súdu zo 16. marca 2004 vo veci T-157/01, Danske Busvognmænd/Komisia, ECLI:EU:T:2004:76, bod 57, určitá neistota). V súvislosti s uviaznutými nákladmi pozri aj rozsudok Všeobecného súdu z 11. februára 2009 vo veci T-25/07, Iride a Iride Energia/Komisia, ECLI:EU:T:2009:33, body 46 až 56.

(92) Je takisto potrebné uviesť, že v bode 71 oznámenia o pojme štátna pomoc sa pripomína, že „existencia výhody je vylúčená v prípade vrátenia nezákonne vybratej dane ([33]), povinnosti vnútroštátnych orgánov nahradiť škodu, ktorú spôsobili určitým podnikom ([34]), alebo v prípade vyplatenia náhrady za vyvlastnenie ([35])“.

(93) Žiadny z týchto dvoch hypotetických prípadov sa netýka tejto veci. Neexistujú dôvody usudzovať, že belgické orgány spôsobili škodu podniku JCD, ktorú boli povinné nahradiť. Podnik JCD z vlastného rozhodnutia súhlasil s odstránením určitých zariadení z roku 1984 a možno oprávnene predpokladať, že s tým podnik JCD súhlasil, pretože mal z toho vo všeobecnosti výhodu.

(94) Napokon si Komisia kladie otázku o možnosti považovať túto náhradu za normálne správanie účastníka trhu, ktoré by prípadne mohlo vylučovať existenciu výhody. Nemožno však usudzovať, že mesto Brusel sa za daných okolností správalo ako účastník trhu. V skutočnosti sa stanovilo, že údajná dohoda o náhrade nebola predmetom žiadnej formalizácie a žiadneho monitorovania (čo okrem iného vysvetľuje, prečo podľa samotných belgických orgánov existoval rozdiel medzi počtom odstránených a predčasne nahradených zariadení). Žiadny prvok poskytnutý Komisii nenaznačuje v tejto súvislosti rokovanie nejakého druhu medzi mestom Brusel a podnikom JCD. Žiadny prvok nenaznačuje existenciu analýzy mesta Brusel o skutočnom ušlom zisku podniku JCD spojenom s predčasnou výmenou určitých zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, v porovnaní so ziskom vyplývajúcim zo zachovania iných zariadení, okrem iného úplne amortizovaných (náklady na tieto panely boli v skutočnosti logicky úplne refundované – vrátane marže podniku JCD – ich využívaním počas zákonného trvania zmluvy z roku 1984), ktoré sú predmetom tej istej zmluvy. Úplná absencia analýzy, zmluvy a monitorovania vylučujú, aby toto správanie mesta Brusel bolo v súlade so zásadou súkromného prevádzkovateľa v trhovom hospodárstve.

(95) Argument Komisie o existencii výhody bol okrem iného potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu v Bruseli z 29. apríla 2016 ([36]). V tomto rozsudku odvolací súd zamieta odvolanie podniku JCD a potvrdzuje rozsudok vydaný 13. decembra 2010 súdom prvého stupňa v Bruseli. Konkrétnejšie súd potvrdzuje, že podnik JCD nedodržal dátumy stanovené na odstránenie, ktoré sú určené v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, a že teda bezdôvodne a neoprávnene využíval početné reklamné zariadenia vo verejnom priestore mesta Brusel. Podnik JCD teda konal objektívne neoprávnene v rozpore s čestnými trhovými postupmi, pretože vo svojej sieti využíval reklamné zariadenia, ktoré nemali alebo už viac nemali poskytovať podniku JCD neoprávnenú konkurenčnú výhodu, ktorá mohla odradiť inzerentov jeho konkurenta, podniku CCB. V tejto súvislosti súd nariaďuje zastavenie týchto neoprávnených postupov a zastáva názor, že odmontovanie reklamných zariadení využívaných bezdôvodne a neoprávnene je akt potrebný na zastavenie takéhoto neoprávneného postupu.

(96) V dôsledku toho sa Komisia domnieva, že zachovanie a využívanie určitého počtu reklamných zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, na území mesta Brusel po dátume stanovenom na ich odstránenie, ktorý je určený v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, podnikom JCD v rokoch 1999 až 2011 bez platby nájomného a dane viedol k zníženiu nákladov, ktoré by podnik JCD normálne musel znášať pri výkone svojej činnosti, a predstavuje hospodársku výhodu.

3.4.2.3. Selektívnosť

(97) Na to, aby sa opatrenie považovalo za štátnu pomoc, musí byť selektívne, t. j. musí zvýhodňovať určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ ([37]). Pojem štátna pomoc preto zahŕňa iba opatrenia, ktoré zvýhodňujú podniky selektívnym spôsobom.

(98) Predovšetkým možno konštatovať, že belgické orgány nespochybňujú selektívnosť opatrenia (zachovanie zariadení z roku 1984 bez platby nájomného a daní po uplynutí obdobia ich využívania stanoveného v prílohe 10).

([33]) Rozsudok Súdneho dvora z 27. marca 1980 vo veci 61/79, Amministrazione delle finanze dello Stato, ECLI:EU:C:1980:100, body 29 až 32.

([34]) Rozsudok Súdneho dvora z 27. septembra 1988, Asteris AE a i./Grécko v spojených veciach C-106/87 až C-120/87, ECLI:EU:C:1988:457, body 23 a 24.

([35]) Rozsudok Všeobecného súdu z 1. júla 2010 vo veci T-64/08, Nuova Terni Industrie Chimiche/Komisia, ECLI:EU:T:2010:270, body 59 až 63, 140 a 141, v ktorých sa objasňuje, že kým vyplatením náhrady za vyvlastnenie nevzniká výhoda, predĺženie tejto náhrady *ex post* môže predstavovať štátnu pomoc.

([36]) Rozsudok odvolacieho súdu v Bruseli z 29. apríla 2016 (deviata komora) vo veci 2011/AR/140.

([37]) Rozsudok Súdneho dvora z 15. decembra 2005 vo veci C-66/02, Taliansko/Komisia, ECLI:EU:C:2005:768, bod 94.

(99) Belgické orgány naozaj vysvetlili, že opatrenie je náhrada poskytnutá podniku JCD na vykompenzovanie predčasného odstránenia určitých zariadení a takéto opatrenie je v podstate individuálne opatrenie a v tomto rámci identifikácia hospodárskej výhody (pozri oddiel 3.4.2.2) spravidla umožňuje predpokladať jeho selektívnosť. Ak nie je uvedené inak, tento predpoklad sa uplatňuje v tejto veci a postačuje na vyhlásenie opatrenia za selektívne.

(100) Je takisto možné poznamenať, že nie je možné usudzovať, že opatrenie nie je selektívne len z toho dôvodu, že podnik JCD bol vo výnimočnej zákonnej a skutkovej situácii na základe skutočnosti, že len on mohol mať prospech z opatrenia, pretože len on disponoval zariadeniami, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1994.

(101) V skutočnosti v skôr uvedenom rozsudku „Orange“ Súdny dvor potvrdil stanovisko Všeobecného súdu ([38]), podľa ktorého „[…] kritérium porovnania príjemcu s inými prevádzkovateľmi nachádzajúcimi sa v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii vzhľadom na cieľ sledovaný opatrením má svoj pôvod a svoje odôvodnenie v rámci posúdenia selektívnej povahy opatrení, ktoré sa potenciálne uplatňujú všeobecne a nebolo by preto relevantné, keď ide, ako v tejto veci, o posúdenie selektívnej povahy *ad hoc* opatrenia, ktoré sa týka iba jedného podniku […]“.

(102) V tejto veci je zrejmé, že zachovanie zariadení je *ad hoc* opatrenie, ktoré nemá všeobecnú pôsobnosť, a je teda jasne selektívne.

3.4.2.4. Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod medzi členskými štátmi

(103) V prípade verejnej pomoci pre podniky ide o štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ len vtedy, keď „narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže“, a to len do takej miery, do akej „ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

Narušenie hospodárskej súťaže

(104) Opatrenie pomoci, ktoré poskytne štát, sa považuje za také, ktoré narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže, pokiaľ môže zlepšovať konkurenčné postavenie jeho príjemcu v porovnaní s podnikmi, s ktorými súťaží ([39]).

(105) Na to, aby zásah zo strany štátu alebo prostredníctvom štátnych zdrojov mohol mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi a narúšať hospodársku súťaž alebo hroziť jej narušením je postačujúce, že v okamihu nadobudnutia účinnosti opatrenia pomoci existuje na dotknutom trhu stav efektívnej hospodárskej súťaže ([40]). Za narušenie hospodárskej súťaže sa teda považuje prípad, keď štát poskytne finančnú výhodu podniku v liberalizovanom hospodárskom odvetví, v ktorom existuje alebo by mohla existovať hospodárska súťaž.

(106) S prihliadnutím na skutočnosť, že podnik JCD pôsobí na trhu, kde si konkurujú rôzne podniky odvetvia (trh so zobrazovaním reklamy malého formátu), poskytnutie alebo využitie pomoci v prospech jedného z týchto aktérov by malo vplyv, ktorý by potenciálne mohol narúšať hospodársku súťaž.

Vplyv na obchod medzi členskými štátmi

(107) Podľa judikatúry súdov Únie akákoľvek pomoc poskytnutá podniku vykonávajúcemu svoju činnosť na vnútornom trhu by mohla mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi ([41]).

([38]) Rozsudok Všeobecného súdu zo 6. februára 2016 vo veci T-385/12, Orange/Komisia, ECLI:EU:T:2015:117.

([39]) Rozsudok Súdneho dvora zo 17. septembra 1980 vo veci 730/79, Philip Morris Holland BV/Komisia Európskych spoločenstiev, ECLI:EU:C:1980:209, bod 11 a rozsudok Všeobecného súdu z 15. júna 2000, Alzetta Mauro a i./Komisia Európskych spoločenstiev v spojených veciach T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 až 607/97, T-1/98, T-3/98 až T-6/98 a T-23/98, ECLI:EU:T:2000:151, bod 80.

([40]) Rozsudok Súdneho dvora z 23. januára 2019 vo veci C-387/17, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, ECLI:EU:C:2019:51, bod 40.

([41]) Rozsudok Všeobecného súdu zo 4. apríla 2001 vo veci T-288/97, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia/Komisia, ECLI:EU:T:1999:125, bod 41.

(108) Podľa ustálenej judikatúry Komisia nie je povinná vypracovať hospodársku analýzu skutočnej situácie na predmetných trhoch, trhového podielu podnikov prijímajúcich pomoc, postavenia konkurenčných podnikov alebo obchodu medzi členskými štátmi ([42]). V prípade neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci nie je Komisia povinná preukázať skutočný vplyv tejto pomoci na hospodársku súťaž a na obchod.

(109) Predmetné opatrenie (zachovanie reklamných zariadení bez platby nájomného a daní po dátumoch stanovených v prílohe 10) v prospech podniku JCD posilňuje jeho postavenie na trhu s reklamnými zariadeniami v regióne Brusel – hlavné mesto a sťažuje prenikanie podnikov usadených v iných členských štátoch na uvedený trh ([43]). Komisia navyše v tejto veci konštatuje, že podniky JCD aj CCB pôsobia v iných členských štátoch Európskej únie ([44]). Je okrem toho dôležité zdôrazniť, že inzerentmi sú často medzinárodné skupiny pôsobiace vo viacerých krajinách a že v určitých prípadoch majú samotné reklamné kampane medzinárodný rozmer.

(110) Opatrenie preto môže mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

(111) Je však potrebné poznamenať, že belgické orgány sa pri úplnom uznaní existencie výhody v prospech podniku JCD domnievajú, že je možné odvolať sa na nariadenie *de minimis* z roku 2006.

(112) Ich úvaha je založená na výpočte výšky tejto výhody pri zohľadnení logiky kompenzácie medzi oneskorene odstránenými zariadeniami a predčasne odstránenými zariadeniami.

(113) Belgické orgány sa naozaj domnievajú (pozri odôvodnenia 51 a 52), že vo všeobecnosti bola podniku JCD poskytnutá hospodárska výhoda, ale jedine z dôvodu nerovnováhy medzi počtom zariadení odstránených predčasne pred dátumom stanoveným na ich odstránenie a počtom zariadení zachovaných po dátume stanoveného na ich odstránenie, určenom v prílohe 10. Podľa ich názoru sa na základe mechanizmu náhrady dohodnutého medzi stranami podnik JCD na jednej strane zriekol úspory na nájomnom a daniach tým, že súhlasil s predčasným odstránením zariadení, a na druhej strane profitoval z úspory na nájomnom a daniach zachovaním zariadení po dátume stanovenom na ich odstránenie.

(114) Pri výpočte rozdielu medzi úsporami, o ktoré podnik JCD prišiel z dôvodu predčasného odstránenia, a dodatočnými úsporami získanými zachovaním zariadení dlhšie, než ako je stanovené v prílohe 10, podľa belgických orgánov podnik JCD vo všeobecnosti získal od decembra 1999 do roku 2011 len obmedzenú finančnú výhodu predstavujúcu maximálne [100 000 – 150 000] EUR.

(115) Keďže belgické orgány sa domnievajú, že výhoda poskytnutá podniku JCD nemohla prekročiť [100 000 – 150 000], argumentovali tým, že opatrenie mohlo bez problémov patriť do rozsahu pôsobnosti nariadenia *de minimis* z roku 2006.

(116) Z toho dôvodu je v tejto fáze dôležité poznamenať, že pre posudzované obdobie sú v skutočnosti relevantné dve nariadenia *de minimis*:

a) nariadenie Komisie (ES) č. 69/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy ES pri pomoci *de minimis* (ďalej len „nariadenie *de minimis* z roku 2001“), platné od februára 2001 do 31. decembra 2006, ktorým sa stanovuje, že určitá pomoc nízkej hodnoty (menej ako 100 000 EUR počas obdobia 3 daňových rokov) sa považuje za pomoc, ktorá nemá vplyv na obchod medzi členskými štátmi a nespĺňa preto všetky kritériá článku 107 ods. 1 ZFEÚ;

b) nariadenie *de minimis* z roku 2006, platné od 1. januára 2007 do 31. decembra 2013, ktorým sa stanovuje, že určitá pomoc malej hodnoty (menej ako 200 000 EUR počas obdobia 3 daňových rokov) sa považuje za pomoc, ktorá nemá vplyv na obchod medzi členskými štátmi a nespĺňa preto všetky kritériá článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

([42]) Rozsudok Súdneho dvora z 8. septembra 2011 vo veci C-279/08 P, Komisia/Holandsko, ECLI:EU:C:2011:551, bod 131.

([43]) V tomto zmysle pozri rozsudok Súdneho dvora z 8. mája 2013 v spojených veciach C-197/11 a C- 203/11, Eric Libert a i./Flámska vláda; All Projects & Developments NV a i./Vlaamse Regering, ECLI:EU:C:2013:288.

([44]) Napríklad výzva na predkladanie ponúk vyhlásená regiónom Brusel – hlavné mesto 15. marca 2008 v rámci koncesie Villo bola uverejnená v Úradnom vestníku Európskej únie.

(117) Ako je vysvetlené v oddiele 3.4.2.2, Komisia sa predovšetkým domnieva, že výhoda je vyššia ako výhoda, ktorú uznali belgické orgány, pretože výpočet tejto výhody musí zohľadniť všetky nájmy a dane, ktoré podnik JCD nezaplatil za reklamné zariadenia ponechané po dátume stanovenom na ich odstránenie. Je potrebné poznamenať, že Komisia nemá presné posúdenie celkovej výhody poskytnutej podniku JC Decaux, pretože belgické orgány odmietli poskytnúť túto informáciu, ale v každom prípade výška pomoci poskytnutej podniku JCD presahuje 200 000 EUR. Nariadenia *de minimis* sa teda neuplatňujú a Komisia nemôže súhlasiť s argumentom belgických orgánov.

(118) Aj keby sa nariadenia *de minimis* uplatňovali (*quod non*), Komisia takisto poznamenáva, že podmienky kontroly stanovené v článku 3 nariadenia *de minimis* z roku 2001 a v článku 3 nariadenia *de minimis* z roku *2006* nie sú v žiadnom prípade splnené. Belgické orgány v skutočnosti spočiatku reálne nepovažovali zariadenie za pomoc *de minimis* a nepodnikli teda žiadne kroky stanovené v týchto nariadeniach.

(119) Opatrenie nespĺňa ani podmienky transparentnosti stanovené v článku 2 ods. 4 nariadenia *de minimis* z roku 2006, v ktorom sa stanovuje, že *„toto nariadenie sa vzťahuje iba na pomoc, pri ktorej je možné vopred presne vypočítať ekvivalent hrubého grantu pomoci ex ante bez toho, aby bolo potrebné vykonať hodnotenie rizika (transparentná pomoc)*“. V tejto veci belgické orgány neposkytli žiadny dokument, ktorý by naznačoval existenciu výpočtu pred poskytnutím opatrenia pomoci, či dokonca osobitné monitorovanie rovnováhy medzi predčasným odstránením a oneskoreným odstránením, ktorý je základom na výpočet vykonaný belgickými orgánmi s cieľom dospieť k výške pomoci [100 000 – 150 000] EUR.

(120) Preto by predmetná pomoc nepatrila do rozsahu pôsobnosti nariadenia *de minimis*.

(121) Na záver sa Komisia domnieva, že opatrenie môže mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

3.4.2.5. Záver

(122) Vzhľadom na vyššie uvedené dospela Komisia k záveru, že zachovanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom na ich odstránenie predstavovalo poskytnutie štátnej pomoci podniku JCD, ktorá pozostávala z dvoch komponentov (nájomného a daní).

3.4.3. *Oprávnenosť pomoci*

(123) Komisia konštatuje, že opatrenie, ktorého sa týka táto časť sťažnosti a ktoré predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, nebolo oznámené v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.

(124) Belgické orgány neposkytli žiadne odôvodnenie v súvislosti s využitím výnimky z oznamovacej povinnosti, preto je opatrenie neoprávnené.

3.4.4. *Zlučiteľnosť s vnútorným trhom*

(125) Vzhľadom na to, že využívanie určitých reklamných zariadení podnikom JCD nainštalovaných v rámci plnenia zmluvy z roku 1984 na území mesta Brusel po dátume stanovenom na ich odstránenie (určenom v prílohe 10 k zmluve z roku 1999) predstavuje existenciu štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, je potrebné určiť, či sa takéto opatrenia mohli považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom.

(126) Opatrenia štátnej pomoci môžu byť považované za zlučiteľné s vnútorným trhom na základe výnimiek stanovených v článku 106 ods. 2, ako aj v článku 107, ods. 2 a 3 ZFEÚ. Belgické orgány však nepredložili žiaden argument na dokázanie toho, že sa v tejto veci uplatnili tieto výnimky.

(127) Komisia najmä pripomína, že je na členskom štáte, aby preukázal zlučiteľnosť štátnej pomoci s vnútorným trhom. Belgické orgány však nepredložili v súvislosti s predmetnými opatreniami žiaden argument týkajúci sa zlučiteľnosti. Výnimky stanovené v článku 107 ods. 2 ZFEÚ a v článku 107 ods. 3 písm. a) až d) ZFEÚ sa v tejto veci neuplatňujú, pretože predmetné opatrenie nie je odôvodnené cieľmi stanovenými v týchto ustanoveniach.

(128) Napokon zmluvy z roku 1984 a z roku 1999 sú čisto obchodné zmluvy a ich ustanovenia nezverujú podniku JCD poslanie služby vo verejnom záujme. Výnimka stanovená v článku 106 ods. 2 ZFEÚ, ktorá sa týka náhrad za poskytovanie služby vo verejnom záujme, sa preto neuplatňuje.

(129) Komisia sa teda domnieva, že zachovanie zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom na ich odstránenie, určenom v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, bez platby nájomného a dane viedlo k zníženiu nákladov, ktoré by podnik JCD normálne znášal pri výkone svojej činnosti, a preto sa musí považovať za pomoc na prevádzku, ktorá nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

(130) Na základe uvedených úvah sa Komisia domnieva, že podniku JCD bola poskytnutá neoprávnená štátna pomoc nezlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ zachovaním zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, po dátume stanovenom na ich odstránenie, určenom v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, bez platby nájomného a dane. Táto pomoc sa musí vrátiť, pokiaľ jej vrátenie nebolo premlčané podľa článku 17 nariadenia (EÚ) 2015/1589.

3.4.5. *Výška nezlučiteľnej pomoci*

(131) Všeobecnou zásadou, ktorá sa vzťahuje na výpočet výšky nezlučiteľnej pomoci, je vykonanie odhadu výšky nájomného a daní, ktoré by mesto vybralo pri neexistencii opatrenia.

(132) Komisia usudzuje, že výpočet výšky nezlučiteľnej pomoci sa musí vykonať pre každé zariadenie, ktoré je predmetom zmluvy z roku 1984, zachované po 15. septembri 2001 ([45]), pričom za referenciu sa berie nájomné splatné podľa zmluvy z roku 1999 a dane všeobecne vzťahujúce sa na reklamné zariadenia ([46]), od počiatočného dátumu stanoveného na odstránenie ([47]) (ak je neskorší ako 15. september 2001) alebo od 15. septembra 2001 (ak je počiatočný dátum stanovený na odstránenie skorší ako 15. september 2001) do dátumu skutočného odstránenia.

(133) Ako je uvedené v odôvodneniach 111 až 114, belgické orgány dospeli k záveru, že výška prípadnej pomoci poskytnutá podniku JCD bola [100 000 – 150 000] EUR, čo je založené na logike náhrady medzi zariadeniami, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, zachovanými oneskorene a zariadeniami odstránenými predčasne. Výpočet, ktorý vykonali belgické orgány, sa zakladá na zisteniach súdneho úradníka, ktoré vykonal podnik CCB 3. decembra 2007 a 21. decembra 2009. Belgické orgány sa domnievajú, že tieto zistenia súdneho úradníka preukázali, že v roku 2007 počet reklamných plôch zodpovedajúci zariadeniam, ktoré boli odmontované pred dátumom stanoveným na ich odstránenie, určeným v prílohe 10, bol vyšší ako počet reklamných plôch zodpovedajúci zariadeniam, ktoré boli zachované po dátume stanovenom na ich odstránenie, určenom v prílohe 10. Iba zistenie súdneho úradníka, ktoré vykonal podnik CCB 21. decembra 2009, preukazuje, že rovnováha sa prevážila v prospech podniku JCD. Belgické orgány sa domnievajú, že preto aj keby existovala nejaká výhoda poskytnutá podniku JCD pri plnení zákazky, kvantifikácia tejto výhody sa môže obmedziť na rozpočtové roky 2007 až 2011 bez rizika zvýhodnenia podniku JCD.

(134) Ako bolo vysvetlené v oddiele 3.4.2.2, Komisia sa domnieva, že argumentácia belgických orgánov založená na mechanizme náhrady je nepodložená a že výhoda poskytnutá podniku JC Decaux zodpovedá celkovým úsporám, ktoré podnik dosiahol pokračovaním využívania zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984, namiesto toho, aby ich nahradil zariadeniami podľa zmluvy z roku 1999.

(135) Argument Komisie v súvislosti s týmto bodom bol okrem iného potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu v Bruseli z 29. apríla 2016 ([48]). V tomto rozsudku odvolací súd potvrdzuje, že podnik JCD nedodržal dátumy stanovené na odstránenie, ktoré sú určené v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, a že teda bezdôvodne a neoprávnene využívala početné reklamné zariadenia vo verejnom priestore mesta Brusel.

(136) Konkrétnejšie, odvolací súd zamieta myšlienku mechanizmu náhrady, na ktorú sa odvolávajú belgické orgány v súvislosti so starými zariadeniami, ktoré boli zachované po dátume stanovenom na ich odstránenie výmenou za predčasnú výmenu starého mobiliára, keďže takýto mechanizmus nebol stanovený ani povolený zmluvou z roku 1984. Odvolací súd potvrdzuje, že zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že po ukončení zákazky z roku 1999 podnik JCD získal výslovné povolenie od mesta Brusel pristúpiť k „vzájomnej výmene“ reklamných zariadení. Súd odvolanie zamieta a potvrdzuje rozsudok vydaný 13. decembra 2010 frankofónnym súdom prvého stupňa v

([45]) Obdobie premlčania 10 rokov zakazuje akékoľvek vymáhanie pred 15. septembrom 2001.

([46]) Výpočet výšky nezlučiteľnej pomoci v súvislosti s daňou sa musí vykonať na základe článkov 3, 4 a 5 nariadenia zo 17. októbra 2001, článkov 4 až 7 nariadenia z 18. decembra 2006 a článkov 4, 5 a 6 daňových nariadení zo 17. decembra 2007, 15. decembra 2008, 9. novembra 2009, 20. decembra 2010 a 5. decembra 2011.

([47]) Tieto dátumy sú uvedené v prílohe 10.

([48]) Rozsudok odvolacieho súdu v Bruseli z 29. apríla 2016 (deviata komora) vo veci 2011/AR/140.

Bruseli. Potvrdzuje, že bezdôvodným a neoprávneným využívaním reklamných zariadení vo verejnom priestore mesta Brusel podnik JCD konal objektívne neoprávnene v rozpore s čestnými trhovými postupmi, pretože skutočnosť, že využíval vo svojej sieti reklamné zariadenia, ktoré nemali alebo už viac nemali poskytovať podniku JCD neoprávnenú konkurenčnú výhodu, ktorá mohla odradiť inzerentov jeho konkurenta, podniku CCB.

(137) Komisia sa preto domnieva, že výpočet výšky nezlučiteľnej pomoci sa musí vykonať jedine opieraním sa o nájomné a dane nevybrané za zariadenia zachované oneskorene bez uplatňovania nejakej logiky náhrady. Na tento účel musia belgické orgány pre každé dotknuté zariadenie a každé príslušné obdobie zohľadniť existujúce nájmy a dane vyplývajúce z daňových nariadení z roku 2001 a nasledujúcich nariadení pre zariadenie s takým istým povrchom.

(138) V tejto súvislosti sa daňovým nariadením zo 17. októbra 2001 o dočasnej reklame vo verejnom priestore a na ňom zaviedla na rozpočtové roky 2002 až 2006 daň z dočasných reklám vo verejnom priestore a na ňom. Mesto Brusel takisto prijalo daňové nariadenie z 18. decembra 2006, ktorým sa stanovuje rovnaká daň na rozpočtový rok 2007. Od daňového roka 2008 mesto Brusel zaviedlo daň osobitne z reklamných zariadení ([49]).

(139) Komisia sa domnieva, že daňové nariadenia o reklamných zariadeniach sa mali automaticky vzťahovať na zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984 a ktoré sa zachovali oneskorene, a že výnimka z daní stanovená v týchto daňových nariadeniach pre zariadenia z roku 1984 zachované oneskorene je výnimka z referenčného systému.

(140) Je potrebné poznamenať, že mesto Brusel sa spočiatku na základe oslobodenia od daní pre oznamy mesta Brusel ([50]) stanoveného v daňovom nariadení zo 17. októbra 2001 domnievalo, že zariadenia osadené v rámci plnenia zákazky z roku 1999, ktoré mu patria, neboli zdaniteľné, čo sa mohlo zdať v rozpore so stanoviskom vyjadreným Komisiou

([49]) Daňové nariadenia zo 17. decembra 2007, 15. decembra 2008, 9. novembra 2009, 20. decembra 2010 a 5. decembra 2011. V článku 2 uvedených daňových nariadení sa stanovuje, že „reklamné zariadenia, ktoré sú predmetom tohto nariadenia, sú reklamné zariadenia, zariadenia na dočasnú reklamu, reklamné vozidlá a reklamné stánky“. Výpočet dane bol stanovený v článkoch 4 až 6. Konkrétnejšie, podľa článku 4, Daň vzťahujúca sa na reklamné zariadenia:

a) „sadzba dane vzťahujúcej sa na reklamné zariadenia predstavuje 150,00 EUR na rozpočtový rok za m^2.

b) §1. Sadzba dane vzťahujúcej sa na reklamné zariadenia určené výlučne na reklamu na kultúrne, spoločenské a športové účely a na podobnú reklamu vrátane reklamy na filmy, umeleckú tvorbu a na reklamu na informovanie o organizácií veľtrhov, kongresov, salónov alebo cirkusov predstavuje 50,00 EUR na rozpočtový rok za m^2.

§2. Keďže však viac ako 1/7 viditeľnej reklamnej plochy sa používa na zmienky, mená alebo logá komerčnej povahy, reklamné zariadenia určené výlučne na reklamu na kultúrne, spoločenské a športové účely a na podobnú reklamu vrátane reklamy na filmy, umeleckú tvorbu a na reklamu na informovanie o organizácií veľtrhov, kongresov a salónov sú zdaňované sadzbou stanovenou v bode a) tohto článku.

c) Daň je splatná za celý rozpočtový rok bez ohľadu na dátum inštalácie alebo demontáže posudzovaného reklamného zariadenia.“

Podľa článku 5, Daň vzťahujúca sa na zariadenia na dočasnú reklamu: […]

Podľa článku 6 – Spoločné ustanovenia pre články 4 a 5:

a) daň je splatná za každé reklamné zariadenie.

b) §1. Na výpočet dane sa každý zlomok m^2 počíta ako celý m^2.

§2. Ako výnimka z §1 sa pre reklamné zariadenia menšie ako 4m^2 zdaňovanie uskutočňuje tranžou alebo zlomkom 0,25 m^2 pri pevnej sadzbe vydelenej 4.

c) Pre reklamné zariadenia s viacerými reklamnými plochami sa sadzba dane násobí počtom reklamných plôch.

a) Pre reklamné zariadenia so systémom umožňujúcim sled alebo striedanie viacerých reklám na tej istej ploche sa sadzba dane zdvojnásobuje.

d) Keď je povrch reklamného zariadenia odlišný od viditeľného reklamného povrchu, daň sa vypočíta na základe viditeľného reklamného povrchu.

([50]) Článok 5, v ktorom sa stanovuje, že od dane ustanovenej týmto nariadením sú okrem iného oslobodené „oznamy mesta alebo subjektov podliehajúcich mestu alebo zriadených alebo financovaných mestom.“ Ako je uvedené v pripomienkach predložených belgickými orgánmi 20. februára 2017 k doplňujúcim otázkam položeným Komisiou 14. februára 2017, mesto Brusel samotné nikdy reklamné zariadenia nevyužilo. Toto využívanie sa vždy realizovalo prostredníctvom zásahu tretích strán. Jediné reklamné zariadenia patriace mestu Brusel sú tie, ktoré sú predmetom verejnej zákazky zadanej 14. októbra 1999, ktorá bola po uplynutí obdobia jej trvania obnovená. Aktuálny úspešný uchádzač, t. j. podnik CCB, platí nájomné za reklamné zariadenia, ako aj uplatniteľné dane.

v odôvodnení 139. Ustanovenie týkajúce sa oslobodenia, ktoré sa osobitne vzťahuje na reklamné zariadenia mesta Brusel, bolo v skutočnosti následne vložené do článku 9 daňového nariadenia zo 17. decembra 2007 a následne do daňových nariadení z 15. decembra 2008, 9. novembra 2009, 20. decembra 2010 a 5. decembra 2011 ([51]).

(141) Belgické orgány však takisto uviedli, že mesto Brusel neskôr dospelo k záveru, že oslobodenie reklamných zariadení od daní len z dôvodu, že patria mestu Brusel, hoci ich nevyužívalo, vytvorilo nerovnosť voči používateľom iných reklamných zariadení. Preto sa rozhodlo vyberať dane za zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, a prvé výbery sa uskutočnili 29. júla 2011 a týkali sa daňového roka 2009. Belgické orgány vysvetlili, že podľa článku 6 zákona z 24. decembra 1996, neskôr zrušeného nariadením z 3. apríla 2014, nebolo možné zabezpečiť spätný účinok zdaňovania za obdobie viac ako troch rokov, ktoré sa malo počítať od 1. januára daňového roka.

(142) Na základe tejto úvahy predloženej belgickými orgánmi sa Komisia domnieva, že dane vzťahujúce sa reklamné zariadenia by sa normálne vzťahovali na zariadenia, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1999, a teda neexistuje rozpor s jej stanoviskom, podľa ktorého zariadenia z roku 1984 zachované oneskorene mali takisto podliehať zdaňovaniu.

(143) Na tieto účely Komisia poznamenáva, že obidva rozsudky zo 4. novembra 2016 vydané frankofónnym súdom prvého stupňa v Bruseli, v ktorých sa stanovuje, že podnik JCD nemusí platiť komunálnu daň z reklamy, pokiaľ ide o reklamné zariadenia, ktoré patria mestu, v rámci plnenia zákazky zadanej podniku JCD 14. októbra 1999, nezohľadňujú otázku súladu s pravidlami týkajúcimi sa štátnej pomoci.

(144) Výpočet výšky nájomného a daní, ktorú podnik JCD ušetril, nepredstavuje osobitné ťažkosti a belgické orgány ho čiastočne urobili v rámci svojej argumentácie *de minimis* (pozri odôvodnenia 52 a 53). Belgické orgány však neposkytli Komisii odhad celkovej výšky pomoci napriek opakovaným žiadostiam Komisie. Podnik CCB za seba poskytol odhad výšky pomoci, ktorá sa má vymôcť a ktorá predstavuje približne 2 milióny EUR.

4. ANALÝZA ČASTI VILLO

4.1. Dôvody na začatie konania

(145) Komisia v rozhodnutí o začatí konania konštatovala, že pokiaľ ide o dodatočné opatrenia (oslobodenie od určitých poplatkov alebo neutralizácia určitých daní na komunálnej a regionálnej úrovni, pozri odôvodnenie 22) spojené s využívaním koncesie na službu vo verejnom záujme Villo v regióne Brusel – hlavné mesto podnikom JCD, boli splnené kumulatívne kritériá týkajúce sa štátnej pomoci a že tieto opatrenia preto predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(146) Najmä argument belgických orgánov, podľa ktorého sa tieto opatrenia mohli vyhnúť tejto kvalifikácii na základe judikatúry vo veci Altmark, keďže podnik JCD bol vybraný prostredníctvom transparentnej výzvy na predkladanie ponúk, sa v tejto veci nezdá uplatniteľný, pretože tieto dodatočné opatrenia neboli súčasťou tejto výzvy na prekladanie ponúk: boli udelené po výzve na predkladanie ponúk v rámci rokovania o dohode Villo. Podľa belgických orgánov predstavujú tieto dodatočné opatrenia maximálne zhruba [400 000 – 500 000] ročne (pozri odôvodnenie 22).

(147) Komisia navyše vyjadrila vážne pochybnosti o zlučiteľnosti dodatočných opatrení s rozhodnutím Komisie 2005/842/ES ([52]) (ďalej len „rozhodnutie o SVHZ z roku 2005“) a s rozhodnutím o SVHZ z roku 2012, na ktoré sa belgické orgány odvolávali. Komisia predovšetkým pochybovala o tom, že kontroly koncesie, ktoré belgické orgány vykonávali (ktoré sledovali náklady na poslanie, ale nie podrobným spôsobom príjmy), boli dostačujúce na to, aby sa predišlo akejkoľvek nadmernej náhrade. Komisia takisto vyjadrila pochybnosti o presných podmienkach alokácie príjmov z reklamy v rámci zmlúv, ktoré podnik JCD uzavrel na vnútroštátnej úrovni v súvislosti s koncesiou Villo, ako sú zavedené v nákladovom účtovníctve podniku JCD.

([51]) Článkom 9 daňového nariadenia zo 17. decembra 2007 sa výslovne oslobodzujú „reklamné zariadenia mesta alebo subjektov zriadených mestom alebo podliehajúcich mestu“.

([52]) Rozhodnutie Komisie 2005/842/ES z 28. novembra 2005 o uplatňovaní článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 312, 29.11.2005, s. 67).

(148) Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov sa Komisia rozhodla v súvislosti s predmetným opatrením použiť postup stanovený v článku 108 ods. 2 ZFEÚ a vyzvala belgické orgány a všetky strany, ktoré sú v ňom zainteresované, aby poskytli všetky užitočné informácie a pripomienky v súvislosti s týmto opatrením.

4.2. **Pripomienky zainteresovaných strán k rozhodnutiu o začatí konania**

(149) Komisia dostala pripomienky od viacerých zainteresovaných strán (od podnikov CCB a JCD, ako aj od jednej zainteresovanej tretej strany, ktorá chcela zostať v anonymite), ktoré sú zhrnuté ďalej.

4.2.1. *Pripomienky podniku CCB*

(150) Listom zo 16. júla 2015 boli Komisii doručené pripomienky podniku CCB.

(151) Podnik CCB sa domnieva, že podnik JCD dostal štátnu pomoc v rámci využívania koncesie Villo a predkladá argumenty týkajúce sa najmä kritérií v súvislosti so štátnymi zdrojmi a výhodou.

4.2.1.1. Štátne zdroje

(152) Tým, že belgické orgány poskytli podniku JCD právo na zaberanie a využívanie verejného priestoru na reklamné účely (pozri odôvodnenia 19 až 22) bez požadovania platby protihodnoty, zriekli sa verejných príjmov a poskytli podniku JCD hospodársku výhodu predstavujúcu štátnu pomoc ([53]).

4.2.1.2. Výhoda

(153) Podnik CCB zastáva názor, že náhrada poskytnutá podniku JCD nezodpovedá žiadnemu z kritérií stanovených v rozsudku vo veci Altmark.

Prvé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(154) Podnik CCB sa domnieva, že využívanie služby Villo nepredstavuje poslanie služby vo verejnom záujme zahŕňajúce poskytovanie služby, ktorej by sa podnik, ak by zohľadňoval svoje vlastné obchodné záujmy, neujal alebo by sa jej neujal za tých istých podmienok ([54]), pričom sa odvoláva na mnohé iné európske mestá, kde sú automatizované služby prenájmu bicyklov už poskytované uspokojivým spôsobom za komerčných podmienok ([55]).

Druhé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(155) Zo špecifikácie vyplýva, že základné prvky, ako napríklad trvanie koncesie, podmienky financovania služby a účasť poskytovateľa koncesie na financovaní služby, boli vymedzené veľmi nejasne ([56]) a že z toho dôvodu sa v špecifikácii jasne a transparentne nestanovujú hlavné parametre systému financovania služby.

Tretie kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(156) Podnik CCB sa domnieva, že neexistovala žiadna *ex ante* ani *ex post* kontrola rozsahu výhod poskytnutých podniku JCD v rámci koncesie Villo a že presný finančný vplyv oslobodenia od daní poskytnutého podniku JCD zostáva neznámy. Neexistencia nadmernej náhrady sa teda nemohla zaručiť.

([53]) Pozri bod 33 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 4).

([54]) Tamže, bod 47.

([55]) Ako príklad sa uvádza Barcelona a Antverpy.

([56]) Napríklad v súvislosti s financovaním sa v špecifikácii uvádza, že poskytovateľ koncesie „je otvorený rôznym prístupom k financovaniu“.

Štvrté kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(157) Podnik CCB konštatuje, že udelenie koncesie Villo podniku JCD sa uskutočnilo v nadväznosti na rokovacie konanie so zverejnením, ktoré možno považovať za dostatočné na splnenie štvrtého kritéria rozsudku vo veci Altmark len vo výnimočných prípadoch. Podnik CCB sa domnieva, že vzhľadom na to, že sa o dodatočných opatreniach týkajúcich sa základných prvkov koncesie (ako napríklad poskytnutie oslobodenia od komunálnych daní) rozhodlo po výzve na predkladanie ponúk, nemožno dospieť k záveru, že takáto výzva na predkladanie ponúk umožňuje vybrať uchádzača poskytujúceho službu všeobecného hospodárskeho záujmu za najnižšiu cenu.

4.2.1.3. Zlučiteľnosť

(158) Podnik CCB spochybnil záver Komisie v rozhodnutí o otvorení konania, podľa ktorého by sa zlučiteľnosť opatrení mala analyzovať na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

Uplatniteľnosť rozhodnutia o SVHZ z roku 2012

(159) Podnik CCB uvádza, že náhrady poskytnuté podniku JCD v rámci využívania koncesie Villo predstavujú rádovo niekoľko desiatok miliónov eur ročne, sú teda vyššie ako hranica 15 miliónov EUR ročne, čo určuje uplatniteľnosť nariadenia o SVHZ z roku 2012 ([57]). Podnik CCB sa najmä domnieva, že okrem príjmov z reklamy, sadzieb platených používateľmi a oslobodenia od daní a poplatkov je potrebné zobrať do úvahy aj výhody poskytnuté podniku JCD z dôvodu oslobodenia od platby odmeny za zaberanie a využívanie verejného priestoru na reklamné účely.

Súlad s požiadavkami rozhodnutia o SVHZ z roku 2012

(160) Podnik CCB okrem toho uvádza, že v tejto veci nie je splnených niekoľko podmienok stanovených v rozhodnutí o SVHZ z roku 2012.

(161) **Poverenie**: Podnik CCB spochybňuje, že podmienky poverenia vymedzené v článku 4 rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 sú splnené. Na jednej strane bolo nariadenie o využívaní služby vo verejnom záujme Villo z 25. novembra 2010 prijaté približne 2 roky po udelení koncesie Villo ([58]). Na druhej strane bola dohoda Villo predĺžená na 17 rokov a 4 mesiace, hoci v dohode Villo bola dĺžka stanovená na 15 rokov. Podnik CCB spochybňuje, že táto dĺžka je odôvodnená dôležitosťou potrebných investícií, ako je uvedené v odôvodnení 99 rozhodnutia o otvorení konania. Podnik CCB poznamenáva, že z ročnej účtovnej závierky podniku JCD vyplýva, že náklady týkajúce sa bicyklov zavedených v rámci systému Villo sa amortizujú sadzbou 20 % ročne, čo znamená, že bicykle sa úplne amortizujú po 5 rokoch od dátumu ich inštalácie.

(162) **Náhrada**: mechanizmus náhrady a parametre výpočtu, kontroly a prehodnocovania náhrady neboli dostatočne opísané. Z tohto hľadiska sa v súvislosti s alokáciou príjmov z reklamy CCB domnieva, že je kľúčové, aby belgické orgány zohľadnili Gross Rating Point (GRP) ([59]) reklamných plôch Villo, a nie priemerné generované príjmy za všetky plochy využívané podnikom JCD v rámci jeho sietí. Pokiaľ ide o náklady, ktoré sa majú zobrať do úvahy na výpočet náhrady, podnik CCB zdôrazňuje, že podľa článku 5 rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 ide výlučne o „náklady, ktoré vznikli počas poskytovania služby všeobecného hospodárskeho záujmu“, definícia, ktorá by vylúčila prípadné náklady spojené s inštaláciou a využívaním reklamných zariadení.

(163) **Overenie neexistencie nadmernej náhrady**: ako už bolo uvedené (pozri odôvodnenie 156), podnik CCB sa domnieva, že neexistuje žiadna kontrola neexistencie nadmernej náhrady zo strany podniku JCD v rámci využívania koncesie Villo. Okrem toho podľa výpočtov podniku CCB mal podnik JCD prijať značnú nadmernú náhradu.

4.2.1.4. Výška náhrad

(164) Podnik CCB spochybňuje výšku vyplývajúcu z oslobodenia od komunálnych daní uvedenú v rozhodnutí o začatí konania. Podľa podniku CCB sa toto oslobodenie od využívania koncesie Villo v plnom rozsahu v roku 2014 výrazne zvýšilo a predstavovalo aspoň 650 000 EUR ročne, čo je výrazne nad stanovené maximum [250 000 – 350 000] EUR ročne (pozri odôvodnenie 22).

([57]) Pozri článok 2 písm. a) rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

([58]) Nariadenie z 25. novembra 2010, ktorým sa upravuje využívanie služby vo verejnom záujme, ktorou je automatizovaný prenájom bicyklov, uverejnené vo vestníku Moniteur belge 7. decembra 2010, článok 2

([59]) GRP je index určujúci obchodnú hodnotu reklamnej plochy v závislosti od jej schopnosti osloviť čo najviac spotrebiteľov, ako aj od frekvencie vizuálnych kontaktov medzi touto plochou a uvedeným spotrebiteľom.

(165) Podnik CCB sa okrem toho domnieva, že bezplatné využívanie reklamných zariadení samé osebe predstavuje štátnu pomoc. Podnik CCB sa domnieva, že je potrebné kvantifikovať hodnotu každej reklamnej plochy a s odvolaním sa na zmluvu medzi ním a mestom Antverpy dospel k záveru, že oslobodenie od akejkoľvek platby, z ktorého má podnik JCD prospech, je ekvivalentné pomoci vo výške takmer 8 miliónov EUR ročne.

4.2.2. *Pripomienky druhého sťažovateľa*

(166) Komisia dostala pripomienky anonymnej tretej strany 17. júla 2015. Anonymná tretia strana zdôrazňuje, že dohoda Villo poskytuje podniku JCD štátnu pomoc.

(167) Anonymná tretia strana najmä spochybňuje, že podmienky rozsudku vo veci Altmark sú v tejto veci splnené, pretože parametre náhrady neboli vopred stanovené objektívnym a transparentným spôsobom. Navyše nebol zavedený žiadny systém kontroly s cieľom predísť nadmernej náhrade, čo zabránilo účtovníctvu možnému na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

(168) Napokon anonymná tretia strana „dôrazne“ namieta proti stanovisku belgických orgánov, podľa ktorého na vymeranie príjmov z reklamy v súvislosti s plochami Villo existoval taký zásadný kľúč na alokáciu ako GRP (pozri odôvodnenie 196).

4.2.3. *Pripomienky podniku JCD*

(169) Podnik JCD predložil pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania Komisii listom zo 17. júla 2015.

4.2.3.1. Existencia štátnej pomoci

(170) Podnik JCD zastáva názor, že dohoda Villo je financovaná výlučne zo súkromných zdrojov a že mu neposkytuje žiadnu hospodársku výhodu. V dôsledku toho dohoda Villo nepredstavovala štátnu pomoc. Jediné verejné zdroje zahrnuté v tejto veci vyplývali z oslobodenia od regionálnych poplatkov a ustanovení o prehodnotení ceny uvedených v dohodách uzavretých s obcami. Podnik JCD sa domnieva, že tieto opatrenia sa musia považovať za náhrady za službu vo verejnom záujme, na ktoré sa vzťahuje judikatúra vo veci Altmark. Podnik JCD predkladá najmä ďalej uvedené argumenty:

Prvé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(171) Podľa nariadenia, ktorým sa upravuje využívanie služby poskytnutej dohodou Villo, sa služba týka „organizácie automatizovaného systému prenájmu bicyklov pre dopravu osôb na celom území regiónu Brusel – hlavné mesto“. Podnik JCD sa domnieva, že povinnosti týkajúce sa tejto služby pozostávajú v zásade z vytvorenia siete na prenájom bicyklov dostupnej celej populácii, a to nepretržite a za výhodnú sadzbu, pričom sa stanovujú povinnosti týkajúce sa údržby siete, napríklad z hľadiska prítomnosti v teréne a výmeny pokazených bicyklov. Podnik JCD sa teda domnieva, že dodržanie kritéria splnenia povinností týkajúcich sa služby vo verejnom záujme „nepredstavuje žiadny problém v tejto veci“.

Druhé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(172) Podnik JCD zdôrazňuje, že povinnosť vopred vymedziť parametre náhrady neznamená, že náhrada sa musí vypočítať prostredníctvom osobitného vzorca. V tejto veci boli hlavné parametre systému financovania vymenované objektívne a transparentne v špecifikácii, v ktorej bolo okrem iného stanovené:

i) že koncesionár znáša riziko spojené s využívaním;

ii) uprednostnenie jednej ponuky, ktorá si nevyžaduje žiadnu finančnú podporu regiónu, zo strany poskytovateľa koncesie, a

iii) že región v žiadnom prípade finančne nezasiahne paušálnym a opakovaným spôsobom.

(173) Podnik JCD sa takisto domnieva, že spôsob fungovania oslobodenia od regionálnych poplatkov umožňuje výpočet jeho výšky presne a vopred vynásobením pevnej výšky poplatku počtom nainštalovaných zariadení.

(174) Pokiaľ ide o ustanovenia o prehodnotení ceny, ich finančný vplyv bol známy vopred, keďže ich cieľom bolo nahradiť zvýšenie komunálnych daní bez ohľadu na skutočnosť, že bolo prirodzene nemožné predpokladať vývoj uvedených daní.

Tretie kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(175) Podnik JCD sa domnieva, že mu nebola poskytnutá nadmerná náhrada, pretože:

i) oslobodenie od poplatku za využívanie regionálneho priestoru na reklamné účely bolo udelené ako protihodnota za jeho akceptovanie významnejšieho ušlého zisku vyplývajúceho z zníženia počtu reklamných zariadení, ktoré mohli byť nainštalované podľa dohody Villo;

ii) ustanovenia o prehodnotení ceny uzavreté s obcami mali za cieľ len chrániť rovnováhu zmluvy pôvodne stanovenú v dohode Villo, pričom finančný vplyv bol veľmi obmedzený: menej ako [0 – 50 000] EUR za rozpočtový rok 2013 a menej ako [0 – 50 000] EUR za rozpočtový rok 2014;

iii) ustanovenie zamerané na neutralizovanie vývoja regionálnych daní je bežné ustanovenie, ktoré sa nikdy nevykonávalo;

iv) zmluva Villo podlieha prísnej kontrole belgických orgánov: počet reklamných zariadení, ktoré môžu byť nainštalované v rámci koncesie, je v zmluve Villo presne vymedzený; v zmluve sa stanovujú prísne podmienky z hľadiska prevádzkovej schopnosti systému; podnik JCD je povinný sprístupniť orgánom regiónu informácie týkajúce sa plnenia dohody; v dohode sa pre podnik JCD stanovuje povinnosť predkladať riadiacemu výboru výročnú správu o údajoch týkajúcich sa používania systému; riadiaci výbor vypracúva každé tri roky správu o technickom a technologickom stave bicyklového parku; a v nariadení upravujúcom využívanie služby poskytnutej dohovorom Villo sa stanovuje ročná kontrola plnenia koncesnej zmluvy zo strany vlády a parlamentu regiónu. Okrem toho sa podľa článku 21 dohody Villo nedodržanie platných právnych predpisov, ako aj etických pravidiel v oblasti reklamy zo strany podniku JCD trestá pokutou vo výške 4 000 EUR denne; a

v) dohoda Villo je stratová.

Štvrté kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(176) Podnik JCD zastáva názor, že postup verejného obstarávania, ktorý viedol k uzavretiu dohovoru Villo, bol verejný, transparentný a nediskriminačný a že neexistuje žiadna pochybnosť o tom, že región si vybral kandidáta schopného poskytovať verejnosti službu vo verejnom záujme za najnižšiu cenu, keďže aj keby sa zobrali do úvahy dodatočné opatrenia prijaté po postupe verejného obstarávania, ponuka podniku JCD by zostala najvýhodnejšia.

4.2.3.2. Zlučiteľnosť

(177) Za predpokladu, že by Komisia dospela k záveru, že oslobodenie od regionálnych poplatkov a ustanovenia o prehodnotení ceny predstavujú štátnu pomoc, podnik JCD uvádza, že sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

Uplatniteľnosť rozhodnutia o SVHZ z roku 2012

(178) V článku 2 ods. 1 písm. a) rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 sa obmedzuje rozsah pôsobnosti pomoci tak, aby nepresiahla ročnú sumu 15 miliónov EUR. Podnik JCD poznamenáva, že náhrada za službu vo verejnom záujme sa vymedzuje ako akákoľvek výhoda poskytnutá v súvislosti s verejnými prostriedkami a že príjmy z reklamy, ako aj platby používateľov teda nemožno zobrať do úvahy pri uplatňovaní tohto ustanovenia. Podnik JCD sa preto domnieva, že ročná výška údajnej pomoci v tejto veci je oveľa nižšia ako táto hranica, a preto patrí do rozsahu pôsobnosti rozhodnutia.

Súlad s požiadavkami rozhodnutia o SVHZ z roku 2012

(179) Podnik JCD sa domnieva, že dohoda Villo je v súlade s ustanoveniami rozhodnutia o SVHZ, z roku 2012 a predkladá ďalej uvedené argumenty.

(180) Poverenie: Podnik JCD sa odvoláva na odôvodnenie 73 rozhodnutia o začatí konania, podľa ktorého povinnosti týkajúce sa služby vo verejnom záujme, ktoré má používateľ koncesie, sú uvedené v dohode Villo a v nariadení z 25. novembra 2010 prijatom parlamentom regiónu.

(181) Pokiaľ ide o trvanie poverenia, podnik JCD sa domnieva, že trvanie 15 rokov je odôvodnené vzhľadom na dôležitosť nevyhnutných investícií. Inštalácia staníc a dodávka bicyklov zahŕňa dôležité investície, hoci dohoda Villo obmedzuje počet reklamných zariadení, ktoré môžu byť nainštalované, ako aj indexáciu cien pre používateľov. Podnik JCD navyše poznamenáva, že v rozhodnutí o SVHZ z roku 2005 uplatniteľnom v čase uzavretia dohody Villo sa nestanovilo žiadne ustanovenie týkajúce sa trvania predmetnej koncesie.

(182) Podnik JCD sa domnieva, že v tejto veci nebolo potrebné, aby poverenie stanovovalo podmienky vrátenia prípadných nadmerných náhrad, pričom akékoľvek riziko nadmernej náhrady bolo ihneď po uzavretí dohody Villo odstránené, okrem iného preto, že zákazka bola udelená na základe verejného, transparentného a nediskriminačného postupu verejného obstarávania.

(183) Náhrada: Podnik JCD poznamenáva, že keďže využívanie koncesie bolo do dnešného dňa stratové, nemohla mu byť poskytnutá nadmerná náhrada. Nie je teda potrebné vypočítať prevádzkovú maržu podniku JCD s cieľom overiť, či ju možno považovať za primeranú, a nie je teda potrebné uistiť sa, že referenčná hodnota použitá na overenie neexistencie nadmernej náhrady nie je nadhodnotená.

(184) Pokiaľ ide o alokáciu príjmov z reklamy v súvislosti s dohodou Villo, podnik JCD poznamenáva, že valorizuje nainštalované zariadenia z hľadiska pokrytia populácie, sledovanosti a počtu plôch bez ohľadu na zmluvný pôvod týchto plôch a s prihliadnutím na konkurenčný kontext a ich lokalizáciu v strategicky dôležitom meste. Domnieva sa, že posúdiť skutočnú hodnotu výlučne na základe GRP, ako to chce podnik CCB (pozri odôvodnenie 162), nie je relevantné, pretože plocha predávaná samostatne (dokonca s veľmi vysokým GRP) nezaujíma inzerentov, ktorí hľadajú celoštátne pokrytie.

(185) Kontrola náhrady: Podnik JCD sa domnieva, že prevádzkové kontroly stanovené v dohode Villo (pozri odôvodnenie 175 bod iv) sú takej povahy, že sú schopné zabezpečiť neexistenciu nadmernej náhrady.

4.2.3.3. Výška náhrad

(186) Pokiaľ ide o oslobodenie od poplatku za využívanie regionálneho verejného priestoru, podnik JCD objasňuje, že v rámci rokovaní, ktoré predchádzali uzavretiu dohody Villo, podnik JCD súhlasil so znížením počtu reklamných zariadení, ktoré mohli byť nainštalované v rámci koncesie na službu vo verejnom záujme, oproti tomu, čo bolo plánované v jeho ponuke.

(187) Počet nezávislých zariadení s veľkosťou 2 m^2, ako aj počet zariadení s veľkosťou 8 m^2 sa znížil o 25 jednotiek. Ako protihodnotu región udelil podniku JCD oslobodenie od poplatku za využívanie verejného regionálneho priestoru zariadeniami s veľkosťou 8 m^2 nainštalovanými v rámci dohody Villo.

(188) Toto oslobodenie predstavuje sumu maximálne [50 000 – 150 000] EUR ročne (pozri odôvodnenie 22).

(189) Pokiaľ ide o neutralizáciu úprav komunálnych daní, podnik JCD objasňuje, že finančný vplyv je prakticky veľmi obmedzený. Závisí od výberu predmetných daní aj od fakturácie zo strany podniku JCD. Poplatky refakturované podnikom JCD podľa ustanovení o prehodnotení ceny sa prakticky zvýšili minimálne na [0 – 50 000] EUR ročne do roku 2017.

4.3. **Pripomienky Belgicka**

4.3.1. *Pripomienky Belgicka k rozhodnutiu o začatí konania*

(190) Belgické orgány zaslali svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania listom z 21. mája 2015.

4.3.1.1. Existencia štátnej pomoci

(191) Belgické orgány potvrdili svoje pôvodné stanovisko, podľa ktorého opatrenia stanovené v dohode Villo uzavretej s podnikom JCD spĺňajú všetky kritériá uvedené v rozsudku vo veci Altmark a že tieto opatrenia teda nepredstavujú štátnu pomoc.

(192) Predložili najmä tieto argumenty:

Prvé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(193) Na propagáciu ekologického spôsobu dopravy, ktorý reaguje na problémy mobility v Bruseli, sa belgické orgány domnievajú, že sprístupnenie automatizovaného prenájmu bicyklov verejnosti nepochybne sleduje všeobecne prospešné ciele.

Druhé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(194) Belgické orgány sa domnievajú, že špecifikácia, na základe ktorej podniky JCD a CCB vypracovali svoju podrobnú ponuku, obsahovala hlavné parametre systému financovania:

i) príjmy zo systému úplne súkromného pôvodu;

ii) žiadna priama subvencia ani priama náhrada za straty koncesie a

iii) riziko vyplývajúce z využívania, ktoré v plnom rozsahu znáša koncesionár.

Tretie kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(195) Belgické orgány sa v prvom rade domnievajú, že udelenie koncesie sa uskutočnilo na základe verejnej, transparentnej a nediskriminačnej súťaže, čo umožnilo predpokladať, že neexistuje nadmerná náhrada. Keďže región výslovne vylúčil platbu priamej subvencie ako protihodnotu za koncesiu, tento verejný, transparentný a nediskriminačný charakter nevyhnutne umožnil vylúčenie akéhokoľvek rizika nadmernej náhrady.

(196) Po druhé, finančné opatrenia stanovené v koncesii nevytvorili žiadnu nadmernú náhradu na strane podniku JCD. Belgické orgány sa domnievajú, že:

i) oslobodenie od poplatkov za využívanie verejného priestoru, z ktorého mal podnik JCD prospech, predstavujúce maximálne [50 000 – 150 000] EUR ročne, pokrývalo len malú časť celkových nákladov na prevádzku koncesie, pričom v roku 2012 predstavovalo [0 – 5 %] týchto nákladov;

ii) neutralizácia prípadných budúcich úprav regionálnych daní (pozri odôvodnenie 22) je bežné ustanovenie v dlhodobých koncesných zmluvách, ktoré je odôvodnené hlavne autonómnou daňovou právomocou regiónu a skutočnosťou, že v prípade strát pri využívaní koncesie sa nepredpokladá žiadna náhrada. V súvislosti s touto vecou nedošlo k žiadnemu zvýšeniu regionálnych daní a poplatkov a ustanovenie o neutralizácii teda nebolo nikdy uplatnené;

iii) ustanovenia o prehodnotení ceny v dvojstranných dohodách uzavretých s obcami (pozri odôvodnenie 22) sa obmedzujú na stanovenie nezávislej nápravy na zabezpečenie rovnováhy zmluvy a vôbec sa netýkajú úrovne komunálnej dane, ktorú môžu obce slobodne prehodnotiť. Ako bolo stanovené v odôvodnení 82 rozhodnutia o začatí konania, táto neutralizácia sa rovnala maximálnej sume od [50 000 – 100 000] do [250 000 – 350 000] EUR, podľa posudzovanej miery porovnania;

iv) pokiaľ ide o alokáciu príjmov z reklamy, podnik JCD uplatňuje na každú zmluvu valorizačný koeficient zodpovedajúci pridanej hodnote z hľadiska priemerného príjmu za plochu, čo je metodika, ktoré je v súlade so súčasným stavom v tejto oblasti; a

v) koncesná dohoda podlieha systematickej kontrole. Na jednej strane, za dohľad nad riadnym plnením dohody je zodpovedný riadiaci výbor ([60]) a sprievodný výbor, ktorým JCD každoročne predkladá správu o prevádzkovej schopnosti systému. Na druhej strane sa v nariadení z 25. novembra 2010 stanovuje ročná kontrola plnenia koncesnej zmluvy vládou regiónu Brusel – hlavné mesto a parlamentom regiónu Brusel – hlavné mesto.

([60]) Riadiaci výbor je zriadený článkom 6 dohody Villo a pozostáva paritne minimálne z dvoch členov vymenovaných ministrom pre mobilitu v rámci verejnej služby Bruxelles Mobilité a minimálne z dvoch členov vymenovaných podnikom JCD.

Štvrté kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(197) Belgické orgány sa domnievajú, že koncesia Villo bola udelená podniku JCD v rámci verejného, transparentného a nediskriminačného postupu. Pokiaľ ide o finančné opatrenia doplnené po výzve na predkladanie ponúk (pozri odôvodnenie 22), jej jediným cieľom bolo nahradiť zníženie očakávaných príjmov z reklamy a chrániť rovnováhu zmluvy do budúcnosti.

4.3.1.2. Zlučiteľnosť

(198) Za predpokladu, že opatrenia stanovené v dohode Villo predstavujú štátnu pomoc, sa belgické orgány domnievajú, že sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy vzhľadom na skutočnosť, že:

i) dodávka samoobslužných bicyklov pri propagovaní ekologického spôsobu dopravy ako alternatívy k autám predstavuje jasne definovaný cieľ spoločného záujmu;

ii) financovanie koncesie takmer úplne zo súkromných prostriedkov je primerané a proporcionálne, keďže má stimulačný účinok; a

iii) narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod sú obmedzené, pretože koncesia je výsledkom účinnej a transparentnej súťaže s čisto miestnym uplatnením.

4.3.2. *Pripomienky Belgicka k pripomienkam zainteresovaných strán*

(199) Belgické orgány zaslali svoje pripomienky k pripomienkam zainteresovaných strán listom z 2. októbra 2015.

(200) Belgické orgány odmietajú argumenty predložené sťažovateľmi. Tvrdia, že opatrenia stanovené dohodou Villo spĺňajú všetky kritériá rozsudku vo veci Altmark a nepredstavujú teda štátnu pomoc. Belgické orgány sa subsidiárne domnievajú, že opatrenia sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe:

i) článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy; a

ii) rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

4.3.2.1. Existencia štátnej pomoci

(201) Hoci podnik CCB zastáva názor, že región Brusel – hlavné mesto poskytol podniku JCD právo zaberať a využívať verejný priestor na reklamné účely bez vyžadovania platby protihodnoty, belgické orgány odmietajú tento predpoklad a uvádzajú, že protihodnota za využívanie reklamných zariadení je poskytovanie služby vo verejnom záujme, ktorou je prenájom bicyklov, ako je stanovené vo výzve na predkladanie ponúk.

(202) Belgické orgány navyše potvrdzujú stanovisko, ktoré uviedli vo svojom liste z 21. mája 2015, podľa ktorého kritériá uvedené v rozsudku vo veci Altmark sú v tejto veci splnené (pozri odôvodnenia 191 až 197). Predkladajú nové argumenty týkajúce sa dvoch prvých kritérií uvedených v rozsudku Altmark (pozri odôvodnenia 203 až 204).

Prvé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(203) Podľa belgických orgánov tvrdenie podniku CCB, podľa ktorého služba prenájmu bicyklov podobná systému Villo je už poskytovaná v iných európskych mestách bez toho, aby bola výslovne kvalifikovaná ako služba všeobecného hospodárskeho záujmu, nie je v tejto veci relevantné. Poznamenávajú, že pojem „služba všeobecného hospodárskeho záujmu“ je relatívny pojem, ktorý závisí od okolností. V tejto veci je región Brusel – hlavné mesto konfrontovaný s mimoriadne silným automobilovým tlakom, čo si vyžaduje prijatie ambicióznych a účinných opatrení. V uvedenom príklade, ktorý sa týka mesta Antverpy, belgické orgány konštatujú, že predmetný používateľ (podnik CCB) má prospech z priamej subvencie.

Druhé kritérium uvedené v rozsudku vo veci Altmark

(204) Belgické orgány sa domnievajú, že ak spôsob financovania služby vo verejnom záujme mal byť jasne stanovený v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, súťaž by nebola vôbec užitočná, pretože kandidáti by nemali žiadny priestor na rozhodovanie. Belgické orgány potvrdzujú svoje stanovisko, podľa ktorého sa v špecifikácii objektívne a transparentne stanovujú parametre financovania služby (pozri odôvodnenie 194).

4.3.2.2. Zlučiteľnosť

Uplatniteľnosť rozhodnutia o SVHZ z roku 2012

(205) Hoci sa belgické orgány nepodpisujú pod valorizáciu žiadnej pomoci, domnievajú sa, že celková výška údajnej pomoci je v každom prípade oveľa nižšia ako 15 miliónov EUR, keďže čisto súkromné príjmy (ako aj verejné príjmy) nepatria do výpočtu pomoci. V dôsledku toho sa belgické orgány domnievajú, že ročná výška údajnej pomoci patrí do rozsahu pôsobnosti rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

Splnenie podmienok rozhodnutia o SVHZ z roku 2012

(206) Pokiaľ ide o predĺženie trvania koncesie (pozri odôvodnenie 161), podľa belgických orgánov ide o zosúladenie dĺžky prvej fázy s dĺžkou druhej fázy (pozri odôvodnenie 20). Toto zosúladenie by bolo odôvodnené z niekoľkých dôvodov: trvanie rôznych požadovaných postupov, ktoré je dlhšie, ako je stanovené, ochota zosúladiť obe fázy v záujme správneho riadenia, potreba nahradiť zníženie počtu reklamných zariadení a ochota poskytovať službu vo verejnom záujme občanom počas dostatočne dlhého obdobia.

(207) Belgické orgány sa domnievajú, že koncesia Villo bola podniku JCD poskytnutá prostredníctvom jasného a výslovného poverenia, ktoré určuje parametre náhrady a ktoré umožňuje zabrániť akejkoľvek nadmernej náhrade (pozri odôvodnenia 193 až 197).

Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ

(208) Belgické orgány potvrdzujú stanovisko, ktoré vyjadrili v ich liste z 21. mája 2015 (pozri odôvodnenie 198), podľa ktorého opatrenia stanovené v dohode Villo mohli byť považované za zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, keďže:

i) dodávka samoobslužných bicyklov predstavuje jasne definovaný cieľ spoločného záujmu;

ii) dohoda je navrhnutá ako primeraný a proporcionálny nástroj, ktorý má stimulačný účinok;

iii) narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod sú obmedzené.

4.4. **Dodatočné pripomienky zainteresovaných strán**

4.4.1. *Dodatočné pripomienky podniku CCB*

(209) Podľa podniku CCB náklady vzniknuté podniku JCD pri plnení dohody Villo sú jasne nižšie ako pôvodne uvedené náklady, a teda aj ako náklady uvedené belgickými orgánmi na preukázanie neexistencie nadmernej náhrady:

i) podnik JCD mal prospech zo zníženia počtu bicyklov, ktoré sa mali uviesť do prevádzky, z 5 000 na 4 500 bicyklov;

ii) podnik JCD mohol získať značné úspory vďaka dodatku k dohode Villo, ktorým sa znížil počet stanovíšť pre bicykle, ktoré sa mali nainštalovať, zo 400 na 360, a

iii) počet ciest zaznamenaných v rámci Villo by sa znížil o 150 000 v roku 2015 oproti roku 2014.

(210) Podnik CCB vypočítal príjmy z reklamy, ktoré získal podnik JCD plnením dohody Villo, tak, že identifikoval reklamné zariadenia v závislosti od dátumu ich inštalácie a ich výmeny, následne vypočítal počet reklamných plôch využívaných podnikom JCD a napokon uplatnil oficiálne sadzby podniku JCD pre jeho sieť v Bruseli, ako aj zľavy všeobecne uplatňované v sektore exteriérovej reklamy pre tento typ zariadení. Podľa týchto výpočtov podnik JCD značne podhodnotil dotknuté príjmy z reklamy.

(211) Podnik CCB dospel k záveru, že podnik JCD mal od mája 2009 do februára 2017 prospech z nadmernej náhrady vo výške 27,3 milióna EUR.

(212) Pri absencii kontroly neexistencie nadmernej náhrady (pozri odôvodnenie 163) sa podnik CCB domnieva, že mal byť zavedený systém kontroly umožňujúci na ročnom základe overiť, či existuje nadmerná náhrada koncesionára, ako aj v relevantných prípadoch napraviť identifikovanú nadmernú náhradu. Túto kontrolu mala vykonávať nezávislá tretia strana.

(213) Podnik CCB sa navyše domnieva, že kontrola neexistencie nadmernej náhrady mala byť založená na primerane vypočítanom zisku z hľadiska nákladov na službu všeobecného hospodárskeho záujmu, a nie z hľadiska generovaných príjmov.

4.4.2. *Dodatočné pripomienky podniku JCD*

(214) Pokiaľ ide o použitie GRP na určenie príjmov z reklamy generovaných dohodou Villo (pozri odôvodnenia 162 až 184), podnik JCD objasnil, že išlo o jedno z kritérií, ktoré používa na určenie hodnoty reklamných sietí. Podnik JCD sa však domnieva, že teoretický index GRP v súvislosti s reklamnými zariadeniami nie je dostatočný na určenie hodnoty zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy. JCD určuje hodnotu nainštalovaných zariadení v rámci každej zmluvy s odkazom na priemerný príjem za plochu vypočítaný na vnútroštátnom základe, na ktorý sa použije opravný koeficient, ktorý závisí od rozličných faktorov, najmä od GRP plôch, umiestnenia zariadení v meste strategicky dôležitom pre inzerentov, ale aj od stupňa reklamného tlaku, ktorý sa líši v závislosti od mesta, a konkurenčného prostredia.

(215) Podnik JCD zdôrazňuje obmedzenú výpovednú hodnotu GRP a poznamenáva, že z porovnania GRP a ceny za plochu medzi jeho najväčšou vnútroštátnou sieťou a jeho najväčšou bruselskou sieťou vyplynuli nadhodnotenia – [10 – 20]% a [20 – 30] %, v uvedenom poradí – porovnateľné s opravným koeficientom plôch využívaných v rámci dohody Villo, ktorý je [20 – 30] %.

(216) Pokiaľ ide o náklady vynaložené pri využívaní dohody Villo, podnik JCD sa domnieva, že sumy získané podnikom CCB nezodpovedajú skutočnosti, čo by sa vysvetlilo:

i) skutočnosťou, že metóda podniku CCB nijako nezohľadňuje investície, ktoré si vyžaduje vytvorenie potrebnej infraštruktúry na začiatku koncesie;

ii) nákladmi za bicykel ročne vo výške 1 450 EUR, ktoré použil podnik CCB, čo je suma, ktorá bola uvedená v ponuke podniku JCD a ktorá bola teda založená na odhadoch.

(217) Podnik JCD neuznáva sumy uvedené podnikom CCB, pokiaľ ide o neutralizáciu komunálnych daní (pozri odôvodnenie 164). Podľa podniku JCD rozdiel medzi sumami odhadovanými podnikom CCB a skutočnými sumami sa vysvetľuje:

i) používaním nesprávnych sadzieb: na rozdiel od výpočtov podniku CCB iba niekoľko obcí uplatňuje na reklamné zariadenia sadzbu dane vyššiu ako 75 EUR na m^2 za rok;

ii) uplatňovaním mechanizmu na obce, ktorých sa to netýka: Zdá sa, že podnik CCB uplatnil mechanizmus prehodnotenia na obce Etterbeek, Schaerbeek a Saint-Josse, hoci dvojstranné dohody s týmito obcami neobsahujú toto ustanovenie;

iii) automatické uplatňovanie mechanizmu: v praxi podnik JCD vyberá sumy podľa mechanizmu prehodnotenia až po faktúrovaní poplatku obciam. Môže uplynúť určitý čas medzi inštaláciou a využívaním reklamných zariadení a časom, kedy sú sumy vybrané podľa ustanovení o prehodnotení.

(218) V súvislosti s výškou príjmov z reklamy podnik CCB podhodnotil zľavu, ktorú používa podnik JCD: sadzba zľavy sa približuje k [60 – 70] %, a nie k 40 %. Pri uplatnení primeranej zľavy by boli príjmy z reklamy oveľa nižšie – takmer o polovicu – v porovnaní s odhadmi poskytnutými podnikom CCB.

(219) Podnik JCD takisto spochybňuje sumu uvedenú podnikom CCB, pokiaľ ide o bezplatné využívanie reklamných zariadení (pozri odôvodnenie 165). Podľa podniku JCD podnik CCB prehliada skutočnosť, že využívanie reklamných zariadení stanovené v koncesii Villo sa nedá oddeliť od poskytovania služby vo verejnom záujme, ktorou je prenájom bicyklov. Príjmy z reklamy sú v skutočnosti určené na financovanie služby vo verejnom záujme.

(220) Podnik JCD sa domnieva, že využívanie reklamných zariadení je zohľadnené vo financovaní koncesie Villo, keďže využíva zariadenia Villo ako protihodnotu za značné náklady vzniknuté poskytovaním služby vo verejnom záujme, ktorou je prenájom bicyklov.

4.5. **Dodatočné pripomienky Belgicka**

(221) Pokiaľ ide o trvanie dohody Villo (pozri odôvodnenie 161), belgické orgány takisto poznamenávajú, že v rozhodnutí o SVHZ z roku 2005 uplatniteľnom v čase uzavretia dohody Villo sa nestanovilo žiadne ustanovenie určujúce trvanie poskytovania služby vo verejnom záujme (pozri odôvodnenie 181). Belgické orgány sa okrem toho domnievajú, že predĺženie trvania koncesie Villo dodatkom bolo opodstatnené z troch dôvodov:

i) okolnosťami nezávislými od vôle strán, ktoré spôsobili omeškanie plnenia dohody;

ii) vôľou zosúladiť obe fázy dohody Villo: trvanie oboch fáz dohody bolo pôvodne stanovené na pätnásť mesiacov, pričom tieto fázy sa začali v rozdielnom čase. Táto okolnosť by viedla k uplatneniu dvoch odlišných lehôt pre fázu 1 a fázu 2 (ako je uvedené v preambule dodatku), a

iii) znížením počtu reklamných zariadení využívaných podnikom JCD, vyplývajúcim z dodatku k dohode Villo.

4.6. **Druhý dodatok k dohode Villo**

(222) Dodatok k dohode Villo vláda regiónu Brusel – hlavné mesto a podnik JCD podpísali 29. marca 2018. Cieľom zavedenia tohto dodatku bolo umožniť presnejšiu a pravidelnejšiu kontrolu neexistencie nadmernej náhrady.

(223) V dodatku sa stanovuje, že regiónu sa budú zasielať výsledky oddeleného nákladového účtovníctva podniku JCD. Výsledky ukážu príjmy z koncesie Villo, pričom sa rozlíšia príjmy pochádzajúce z platieb používateľov, príjmy z reklamy, oslobodenie od regionálnych poplatkov a neutralizácia zvýšenia komunálnych daní, ako aj náklady na koncesiu s rozlíšením prevádzkových nákladov, nákladov na riadenie a amortizácie investícií spojených so službou Villo.

(224) V dodatku sa stanovuje, že každý rok audítor zodpovedný za kontrolu ročnej účtovnej závierky podniku JCD (ďalej len „štatutárny audítor“) overí, či sú zásady účtovného delenia používané podnikom JCD v súlade s rozhodnutím o SVHZ z roku 2012. Každý rok sa po overení štatutárnym audítorom výsledky oddeleného účtovníctva pošlú audítorovi.

(225) Audítor každý rok overí, či nie je pomer ročných kumulovaných príjmov pred započítaním úrokov a daní (EBIT) rozdelených podľa ročných kumulovaných nákladov (od roku 2009) spojených s využívaním koncesie Villo vyšší ako hranica [10 – 20] % ([61]). V prípade prekročenia a v rámci prekročenia hranice sa výška regionálneho poplatku, od ktorého je JCD oslobodená, zvýšená o sumu vyplývajúcu z vplyvu opatrení súvisiacich s komunálnymi daňami, platí retroaktívne v celku alebo sčasti za predchádzajúci rok.

(226) V dodatku sa takisto stanovuje, že štatutárny audítor overí neexistenciu nadmernej náhrady za obdobie 2009 až 2017 podľa tejto metódy a že vypracuje kompilačnú správu adresovanú riadiacemu výboru. Správa musí byť predložená čo najskôr po podpísaní tohto dodatku.

4.7. **Posúdenie opatrení pred druhým dodatkom**

(227) Komisia v svojom posúdení rozlišuje obdobie pred dodatkom (pozri odôvodnenie 222) od obdobia po dodatku.

4.7.1. *Štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ*

(228) Kritériá umožňujúce stanoviť existenciu štátnej pomoci sú opísané v odôvodneniach 70 a 71. V odôvodneniach 229 až 249 sa overuje, či sú tieto kritériá splnené pre každé z opatrení: oslobodenie od regionálnych poplatkov za využívanie verejného priestoru, neutralizácia zvýšenia komunálnych daní a ustanovenie o nepredvídavosti týkajúce sa regionálnych daní (pozri odôvodnenie 22).

([61]) Zodpovedajúci štandardnému pomeru [10 – 20] % pre príjmy.

4.7.1.1. Pripísateľnosť a štátne zdroje

(229) Kritériá umožňujúce stanoviť pripísateľnosť a existenciu štátnych zdrojov sú opísané v odôvodneniach 72 a 73.

Pripísateľnosť

(230) Nespochybňuje sa, že koncesiu Villo poskytol región Brusel – hlavné mesto a že región udelil po tomto poskytnutí dodatočné opatrenia (pozri odôvodnenia 19 až 22). Napadnuté opatrenia sú teda pripísateľné štátu.

Štátne zdroje

(231) Strata príjmov pre región Brusel – hlavné mesto, ako aj pre rôzne obce tvoriace súčasť jeho územia v súvislosti s napadnutými opatreniami predstavuje ušlý zisk pre orgány verejnej moci, a teda štátne zdroje poskytnuté podniku JCD.

(232) Dotknuté štátne zdroje sú konkrétne i) ušlý zisk vyplývajúci z oslobodenia od poplatku za využívanie verejného priestoru regiónu Brusel – hlavné mesto v súvislosti s reklamnými zariadeniami s veľkosťou 8 m^2, predstavujúci maximálne [50 000 – 150 000] EUR ročne; ii) strata príjmov v súvislosti s neutralizáciou prípadného zvýšenia regionálnych daní, ktorá sa rovná sume zodpovedajúcej tomuto zvýšeniu; a iii) strata príjmov v súvislosti s neutralizáciou prípadného zvýšenia komunálnych daní, rovnajúca sa sume predstavujúcej toto zvýšenie a predstavujúca maximálne [250 000 – 350 000] EUR ročne (pozri odôvodnenie 22).

(233) Systém prenájmu bicyklov Villo je popri platbách klientov financovaný aj správou a využívaním reklamných zariadení. Príjmy z reklamy, ako aj platba používateľov koncesie sú čisto súkromné zdroje a nie sú kvalifikované ako štátna pomoc.

(234) Komisia sa domnieva, že príjmy z reklamy získané podnikom JCD jednoznačne nepredstavujú štátne zdroje, keďže tieto príjmy z reklamy pochádzajú zo súkromných zmlúv medzi podnikom JCD a jeho klientmi, do ktorých štát nijako nezasahuje.

(235) Okrem toho nie je možné usudzovať, že sa región Brusel – hlavné mesto zrieka štátnych zdrojov iba z dôvodu, že sa samé nezapája do takej alebo onakej hospodárskej činnosti. Takýto prístup k štátnym zdrojom by bol mimoriadne široký a zakazoval by štátu povoľovať činnosti na jeho území bez toho, aby vopred overil, či by sám nemohol činnosť vykonávať.

4.7.1.2. Existencia hospodárskej výhody

(236) Kritériá umožňujúce stanoviť existenciu selektívnej hospodárskej výhody sú opísané v odôvodneniach 82 a 83.

(237) V tejto veci oslobodenie od regionálnych poplatkov a neutralizácia zvýšenia komunálnych poplatkov umožňujú podniku JCD nemať náklady, ktoré by normálne museli zaťažiť jeho finančné zdroje, a sú teda takej povahy, ktorá mu poskytuje výhodu.

(238) Belgické orgány sa však domnievajú, že dodatočné opatrenia sa musia posudzovať ako náhrady za službu vo verejnom záujme, na ktoré sa vzťahuje judikatúra vo veci Altmark.

(239) V rozsudku vo veci Altmark Súdny dvor Európskej únie spresnil, že náhrada poskytnutá prostredníctvom štátnych zdrojov za náklady spojené s poskytovaním služby všeobecného hospodárskeho záujmu nepredstavuje výhodu, pokiaľ sú splnené tieto štyri súhrnné podmienky ([62]):

i) podnik, ktorý je príjemcom, musí byť skutočne poverený plnením záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme a tieto záväzky musia byť jasne definované;

ii) parametre, na základe ktorých sa vypočítava náhrada, musia byť stanovené vopred objektívnym a transparentným spôsobom;

([62]) Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-280/00, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, ECLI:EU:C:2003:415, body 87 až 95.

iii) náhrada nesmie presiahnuť sumu nevyhnutnú na pokrytie všetkých nákladov alebo ich časti vzniknutých pri plnení záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme pri zohľadnení príslušných príjmov a primeraného zisku z plnenia týchto záväzkov, a

iv) ak sa výber podniku povereného plnením záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme neuskutočňuje v rámci postupu verejného obstarávania, ktorý by umožnil výber uchádzača schopného poskytovať tieto služby verejnosti za najnižšiu cenu, výška nevyhnutnej náhrady sa musí určiť na základe analýzy nákladov, ktoré by pri plnení týchto záväzkov vznikli strednému, dobre riadenému a primerane vybavenému podniku.

(240) Pokiaľ ide o druhé kritérium vo veci Altmark, Komisia poznamenáva, že finančný vplyv dodatočných opatrení na región Brusel – hlavné miesto, ktoré boli stanovené v dohode až po výzve na predkladanie ponúk, a najmä opatrenie o neutralizácii zvýšenia komunálnych poplatkov, nebol v čase, kedy bolo toto opatrenie poskytnuté, známy, pretože úplne závisí od budúceho vývoja komunálnych daní. Pri neexistencii obmedzenia maximálneho finančného vplyvu tohto opatrenia ho Komisia nepovažuje za úplne transparentné.

(241) Pokiaľ ide o tretie kritérium rozsudku vo veci Altmark, v čase poskytnutia analyzovaných dodatočných opatrení sa neoverilo *ex ante*, či náhrada prijatá podnikom JCD počas využívania koncesie neprekročila sumu nevyhnutnú na pokrytie všetkých nákladov alebo ich časti vzniknutých pri plnení záväzkov, ktoré z nej vyplývajú, s prihliadnutím na súvisiace príjmy, ako aj primeraný zisk v súvislosti s plnením týchto záväzkov.

(242) Napokon, pokiaľ ide o štvrté kritérium vo veci Altmark, Komisia zastáva názor, že doplnením určitých opatrení po výzve na predkladanie ponúk nie je jasné, či sa cieľ tejto výzvy na predkladanie ponúk z perspektívy rozsudku vo veci Altmark, t. j. vybrať prevádzkovateľa schopného poskytovať službu verejnosti za najnižšiu cenu, môže považovať za dosiahnutý. V skutočnosti od chvíle, kedy do predmetnej výzvy na predkladanie ponúk neboli zahrnuté všetky opatrenia, je ťažké vyvodzovať, že takáto výzva na predkladanie ponúk umožňuje vybrať prevádzkovateľa poskytujúceho službu všeobecného hospodárskeho záujmu za najnižšiu cenu a rovnako že je výzva na predkladanie ponúk sama osebe transparentná.

(243) Z dôvodov uvedených v odôvodneniach 240 až 242 sa Komisia domnieva, že podmienky judikatúry vo veci Altmark nie sú v tejto veci splnené a že v dôsledku toho prevod dodatočných štátnych zdrojov po výzve na predkladanie ponúk udeľuje podniku JCD hospodársku výhodu.

(244) Pokiaľ ide o výpočet výšky tejto výhody, belgické orgány pôvodne vykonali odhad, že neutralizácia komunálnych daní by sa rovnala sume maximálne zhruba [50 000 – 100 000] EUR ročne. Avšak tento výpočet prihliadal na skutočnosť, že obce vo všeobecnosti uplatňujú nižšiu daňovú sadzbu na služby vo verejnom záujme v porovnaní s komerčnými prevádzkovateľmi, ktorí musia platiť vyššiu štandardnú sadzbu. Belgické orgány považujú za výhodu len rozdiel medzi priaznivejšou výškou dane udelenou službám vo verejnom záujme vo všeobecnosti a výškou daní skutočne uplatňovanou na podnik JCD v rámci koncesie Villo. Komisia sa domnieva, že výhoda skutočne poskytnutá podniku JCD zodpovedá rozdielu medzi štandardnou sadzbou a sadzbou uplatňovanou na JCD. Táto výhoda podľa pôvodných výpočtov belgických orgánov mohla predstavovať maximálne [250 000 – 350 000] EUR ročne ([63]).

(245) Celkovo by mal podnik JCD prospech z výhody predstavujúcej [400 000 – 500 000] EUR ročne ([50 000 – 150 000] EUR za oslobodenie od poplatku za využívanie verejného priestoru regiónu Brusel – hlavné mesto a [250 000 – 350 000] EUR zodpovedajúcich uplatňovaniu ustanovenia o prehodnotení ceny v súvislosti s komunálnymi daňami, pozri odôvodnenie 22).

4.7.1.3. Selektívnosť

(246) Kritériá umožňujúce posúdiť selektívnosť opatrenia sú opísané v odôvodnení 97.

([63]) Pozri odôvodnenie 82 rozhodnutia o začatí konania.

(247) Vzhľadom na to, že napadnuté opatrenia predstavujú individuálne opatrenia pomoci, identifikácia hospodárskej výhody (pozri odôvodnenia 236 až 245) umožňuje predpokladať ich selektívnosť ([64]). Ak nie je uvedené inak, tento predpoklad sa uplatňuje v tejto veci a postačuje na vyhlásenie opatrení za selektívne.

4.7.1.4. Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod medzi členskými štátmi

(248) Z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody opísané v odôvodneniach 103 až 121, majú dodatočné opatrenia udelené podniku JCD na koncesiu Villo účinky, ktoré by mohli potenciálne narušiť hospodársku súťaž a mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi

4.7.1.5. Záver týkajúci sa existencie pomoci

(249) Na základe vyššie uvedených úvah Komisia konštatuje, že pokiaľ ide o dodatočné opatrenia spojené s využívaním koncesie na službu vo verejnom záujme Villo na území regiónu Brusel – hlavné mesto podnikom JCD, sú splnené kumulatívne kritériá týkajúce sa štátnej pomoci a tieto opatrenia preto predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

4.7.2. *Oprávnenosť pomoci*

(250) Komisia konštatuje, že dodatočné opatrenia uvedené v tejto časti sťažnosti, ktoré predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, neboli oznámené v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.

(251) Belgické orgány sa však domnievajú, že ak tieto opatrenia predstavujú štátnu pomoc, sú to náhrady za službu vo verejnom záujme, ktoré sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe rozhodnutia o SVHZ vzťahujúceho sa v tom čase na dané skutočnosti (v čase poskytnutia týchto opatrení bolo platným znením rozhodnutie o SVHZ z roku 2005, ktoré bolo nahradené rozhodnutím o SVHZ z roku 2012). V oboch zneniach sa stanovuje výnimka z oznamovania opatrení, ktoré spĺňajú podmienky zlučiteľnosti ([65]).

(252) Aby sa opatrenia považovali za zlučiteľné, stačilo by, aby spĺňali podmienky rozhodnutia o SVHZ z roku 2005, ktoré sa uplatňovalo v čase ich poskytnutia. Zlučiteľnosť s rozhodnutím o SVHZ z roku 2005 je analyzovaná ďalej.

4.7.3. *Zlučiteľnosť pomoci na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2005*

4.7.3.1. Rozsah pôsobnosti

(253) Rozhodnutie o SVHZ z roku 2005 sa vzťahuje výlučne na služby, ktoré môžu byť kvalifikované ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Z judikatúry vyplýva, že pri neexistencii sektorovej regulácie upravujúcej túto otázku na úrovni Únie majú členské štáty širokú diskrečnú právomoc, pokiaľ ide o definíciu služieb, ktoré môžu byť kvalifikované ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu, pričom úlohou Komisie je dohliadať, aby neexistovala žiadna zjavná chyba.

(254) V tejto veci sa Komisia domnieva, že neexistuje zjavná chyba, keďže služba reaguje na potrebu občanov, ktorá by nebola uspokojená za rovnakých podmienok bez zásahu štátu (suma zaplatená používateľmi je napríklad nedostatočná na pokrytie nákladov na službu). Takisto stojí za povšimnutie, že belgický ústavný súd konajúci v tejto otázke potvrdil, že automatizovaný systém prenájmu bicyklov Villo má charakter služby vo verejnom záujme ([66]).

([64]) Rozsudok Súdneho dvora zo 4. júna 2005, Komisia/MOL vo veci C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, bod 60. Rozsudok Súdneho dvora z 30. júna 2006, Belgické kráľovstvo/Komisia vo veci C-270/15 P, ECLI:EU:C:2016:489, bod 49. Rozsudok Všeobecného súdu z 13. decembra 2017, Helénska republika/Komisia vo veci T-314/15, ECLI:EU:T:2017:903, bod 79.

([65]) Pozri článok 3 rozhodnutia o SVHZ z roku 2005, ako aj rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

([66]) Pozri rozsudok belgického ústavného súdu 68/2012 z 31. mája 2012.

(255) Podľa článku 2 ods. 1 písm. a) sa rozhodnutie o SVHZ z roku 2005 vzťahuje na štátnu pomoc vo forme náhrad za službu vo verejnom záujme vo výške menej ako 30 miliónov EUR ročne poskytnutú podnikom, ktorých priemerný ročný obrat pred zdanením zo všetkých činností nepresiahol 100 miliónov EUR v priebehu dvoch rozpočtových rokov predchádzajúcich roku, v ktorom bola služba všeobecného hospodárskeho záujmu poskytnutá.

(256) Celková výška pomoci poskytnutej podniku JCD vo forme oslobodenia od poplatku za využívanie verejného priestoru a neutralizácie zvýšenia komunálnych daní je podľa odhadov belgických orgánov oveľa nižšia ako hranica 30 miliónov EUR ročne, čiže nepresahuje maximálne [400 000 – 500 000] EUR ročne (pozri odôvodnenie 245). Navyše bol ročný obrat v rokoch 2006 až 2007 značne nižší ako 100 miliónov EUR. Na základe tohto sa teda uplatňovalo rozhodnutie o SVHZ z roku 2005.

4.7.3.2. Súlad s požiadavkami

(257) V článku 4 rozhodnutia o SVHZ z roku 2005 sa uvádza, že *sa „poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu zverí príslušnému podniku prostredníctvom jedného alebo viacerých úradných aktov, ktorých formu môže určiť jednotlivý členský štát. Akt alebo akty špecifikujú najmä: […] opatrenia na vyvarovanie sa akejkoľvek nadmernej náhrade a jej vrátenie“*.

(258) Jasný a explicitný opis opatrení na vyvarovanie sa akejkoľvek nadmernej náhrade a jej vrátenie bol zahrnutý do poverenia podniku JCD až od 29. marca 2018 prijatím druhého dodatku k dohode Villo (pozri odôvodnenia 222 až 226). V dôsledku toho sa Komisia domnieva, že táto požiadavka rozhodnutia o SVHZ z roku 2005 nebola splnená a že predmetná pomoc nie je zlučiteľná s vnútorným trhom na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2005.

4.7.4. *Zlučiteľnosť pomoci na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012*

4.7.4.1. Rozsah pôsobnosti

(259) V článku 10 písm. b) rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 sa stanovuje, že „akákoľvek pomoc, ktorá nadobudla účinnosť pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia a nebola zlučiteľná so spoločným trhom ani vyňatá z notifikačnej povinnosti v súlade s rozhodnutím 2005/842/ES, avšak spĺňa podmienky stanovené v tomto rozhodnutí, je zlučiteľná s vnútorným trhom a vyňatá z notifikačnej povinnosti“. Vzhľadom na vyššie uvedené sa Komisia teda domnieva, že pomoc sa musí analyzovať na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

(260) Ako je vysvetlené v odôvodneniach 253 a 254, Komisia sa domnieva, že v definícii služby všeobecného hospodárskeho záujmu neexistuje žiadna zjavná chyba. Podľa jeho článku 2 ods. 1 písm. a) sa rozhodnutie o SVHZ z roku 2012 vzťahuje na štátnu pomoc vo forme náhrad za službu vo verejnom záujme vo výške nižšej ako 15 miliónov EUR ročne. Podľa odhadov belgických orgánov je celková výška pomoci poskytnutej podniku JCD oveľa nižšia ako táto hranica (pozri odôvodnenie 245). Na základe tohto sa teda uplatňovalo rozhodnutie o SVHZ z roku 2012.

4.7.4.2. Súlad s požiadavkami

(261) V článku 4 rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 sa uvádza (tak ako v článku 4 rozhodnutia o SVHZ z roku 2005), že sa „poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu sa zverí príslušnému podniku prostredníctvom jedného alebo viacerých aktov, ktorých formu si môžu určiť jednotlivé členské štáty. Akt alebo akty špecifikujú najmä: […] opatrenia na predchádzanie vzniku nadmernej náhrady a na vrátenie takejto nadmernej náhrady“.

(262) Ako je vysvetlené v odôvodnení 258, Komisia sa domnieva, že táto požiadavka rozhodnutia o SVHZ nie je splnená a že predmetná pomoc nie je zlučiteľná s vnútorným trhom na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012.

4.7.5. *Zlučiteľnosť pomoci na základe rámca SVHZ z roku 2012*

4.7.5.1. Rozsah pôsobnosti

(263) Podľa bodu 7 oznámenia Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu ([67]) (ďalej len „rámec SVHZ z roku 2012“) „zásady stanovené v tomto oznámení sa uplatňujú na náhradu za služby vo verejnom záujme len vtedy, ak predstavuje štátnu pomoc, na ktorú sa nevzťahuje rozhodnutie [o SVHZ z roku 2012]“. Vzhľadom na uvedené sa Komisia teda domnieva, že pomoc sa musí analyzovať na základe rámca SVHZ z roku 2012.

(264) Podľa bodu 69 rámca SVHZ z roku 2012 „Komisia bude uplatňovať zásady stanovené v tomto oznámení na neoprávnenú pomoc, o ktorej prijme rozhodnutie po 31. januári 2012, a to aj vtedy, ak bola pomoc poskytnutá pred týmto dňom“. Rámec SVHZ z roku 2012 je teda uplatniteľný od začiatku koncesie Villo.

4.7.5.2. Súlad s požiadavkami

(265) Komisia overí zlučiteľnosť pomoci s podmienkami uvedenými v oddiele 2 rámca SVHZ z roku 2012 s prihliadnutím na skutočnosť, že podľa bodu 61 rámca „zásady stanovené v bodoch 14, 19, 20, 24, 39, 51 až 59 a 60 písm. a) sa neuplatňujú v prípade pomoci, ktorá spĺňa podmienky stanovené v článku 2 ods. 1 rozhodnutia[o SVHZ z roku 2012].“ Ako je uvedené vyššie (pozri odôvodnenie 260), pomoc v tejto veci spĺňa tieto podmienky.

Skutočná služba všeobecného hospodárskeho záujmu

(266) Podľa bodu 12 rámca SVHZ z roku 2012 „pomoc sa musí poskytnúť na skutočné a riadne definované služby všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 106 ods. 2 zmluvy […]“. Komisia sa domnieva, že využívanie dohody Villo zodpovedá skutočnej službe všeobecného hospodárskeho záujmu (pozri odôvodnenia 253 až 254).

Potreba poverenia, v ktorom sa špecifikujú povinnosti týkajúce sa služby vo verejnom záujme a spôsoby výpočtu náhrady

(267) Podľa bodu 15 rámca SVHZ z roku 2012 „zodpovednosťou za poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu musí byť poverený príslušný podnik jedným alebo viacerými aktmi, ktorých formu môže upraviť každý členský štát. P“. Podľa bodu 16 musí takýto akt zahŕňať najmä povahu a trvanie záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme; podnik, ktorému vyplývajú tieto záväzky a v prípade potreby príslušné územie; povahu akýchkoľvek výhradných alebo osobitných práv priznaných podniku; opis mechanizmu náhrady a parametre na výpočet, kontrolu a prehodnocovanie náhrady; opatrenia na predchádzanie vzniku nadmernej náhrady a na vrátenie takejto nadmernej náhrady.

(268) Koncesia Villo bola v dohode Villo vymedzená belgickými orgánmi ako koncesia na službu vo verejnom záujme. Navyše 25. novembra 2010 parlamentu regiónu prijal nariadenie upravujúce využívanie služby vo verejnom záujme Villo.

(269) V dohode Villo sa služba vo verejnom záujme vymedzuje ako „sprístupnenie automatizovaného systému prenájmu bicyklov na celom území regiónu Brusel – hlavné mesto za poplatok a na riziko koncesionára pod vedením vlády a prostredníctvom ňou stanovených minimálnych podmienok“. Stanovujú sa v nej podmienky týkajúce sa služby vo verejnom záujme, ktoré vyplývajú používateľovi koncesie. Tento akt opisuje povahu, geografický rozsah a fungovanie služby. Opisuje aj systém cenotvorby vzťahujúci sa na jej používateľov.

(270) Trvanie poverenia: trvanie koncesie bolo stanovené na 15 rokov a bolo predĺžené o dva roky a 4 mesiace (pozri odôvodnenie 161) dodatkom ku koncesii z 9. júna 2011. Toto trvanie je odôvodnené dôležitosťou potrebných investícií. To ilustruje najmä skutočnosť, že podnik JCD utrpel významné hospodárske straty a od roku 2016 nedosahoval zisk (pozri tabuľku 1 nižšie).

([67]) Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 4.

(271) Parametre náhrady: parametre náhrady týkajúce sa posudzovaných opatrení pomoci (dodatočné opatrenia) sú jasne vymedzené v dohovore Villo.

(272) Overenie neexistencie nadmernej náhrady: zavedenie kontroly neexistencie nadmernej náhrady je podmienkou zlučiteľnosti aj pre rozhodnutie o SVHZ z roku 2012 [pozri jeho článok 4 písm. e)], aj pre rámec SVHZ z roku 2012 [pozri jeho bod 16 písm. e)]. Komisia v odôvodnení 262 dospela k záveru, že požiadavka článku 4 písm. e) rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 nebola v tejto veci splnená. Z kontrol štatutárneho audítora, t. j. audítorskej spoločnosti KPMG, vyplýva, že neexistovala žiadna skutočná nadmerná náhrada v súvislosti s obdobím 2009 až 2017 (pozri tabuľku 1 nižšie).

Tabuľka 1

Overenie neexistencie nadmernej náhrady

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Total
Advertising revenue 2 m² displays	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Revenue from use of mudguards	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Advertising revenue 8 m² displays	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Revenue from users	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Revenue reinvoicing taxes 2 m²	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Revenue reinvoicing taxes 8 m²	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total revenue (A)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Regional charge	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Revenue price revision clause	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total public service compensation (B)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Display taxes	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Direct operating costs	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Management costs	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Amortisation	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total costs (C)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Operating result (D) = (A) + (B) − (C)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Profitability (E) = (D)/(C)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	*[…]*

(273) Podnik CCB predložil niekoľko pripomienok k overeniu neexistencie nadmernej náhrady.

(274) Na jednej strane sa podnik CCB domnieva, že náklady spojené s inštaláciou a využívaním reklamných zariadení sa nemôžu zohľadniť na výpočet náhrady poskytnutej podniku JCD (pozri odôvodnenie 162). Na strane druhej sa podnik CCB domnieva, že bezplatné využívanie verejného priestoru na reklamné účely (čo nazýva oslobodenie od poplatku za využívanie verejného komunálneho priestoru) malo byť kvantifikované z hľadiska hodnoty reklamných zariadení (pozri odôvodnenie 165).

(275) Komisia sa naozaj domnieva, že na overenie nadmernej náhrady sa mali zohľadniť reklamné zariadenia. Robí tak zohľadnením príjmov a nákladov skutočne generovaných týmito zariadeniami. V tejto záležitosti nie je potrebné odvolávať sa na hodnotenie plôch, ktoré by samy osebe záviselo od príjmov a nákladov, ktoré by takéto zariadenia mohli generovať (pozri tabuľku 1 vyššie). Ak majú reklamné zariadenia hodnotu využívania vyššiu, ako je hodnota potrebná na znášanie nákladov vzniknutých využívaním koncesie Villo, táto nerovnováha sa musí pri konštatovaní nadmernej náhrady riadiť týmto výpočtom.

(276) Podnik CCB spochybňuje výšku poskytnutej pomoci vyplývajúcu z oslobodenia od komunálnych daní (pozri odôvodnenie 164). Podnik JCD identifikoval viaceré chyby vo výpočte podniku CCB (pozri odôvodnenie 217). Komisia však poznamenáva, že dokonca aj pri zohľadnení výšky pomoci 650 000 EUR ročne konštatovanej podnikom CCB by poslanie vo verejnom záujme zostalo v súvislosti s obdobím 2009 až 2017 stratové.

(277) Pokiaľ ide o tvrdenie podniku CCB, že náklady vynaložené podnikom JCD pri využívaní dohody Villo boli jasne nižšie ako pôvodne deklarované náklady (pozri odôvodnenie 209), stačí konštatovať, že overenie neexistencie nadmernej náhrady sa zakladá na nákladoch skutočne vynaložených podnikom JCD, a nie na prognózach alebo odhadoch.

(278) Na záver Komisia dospela k záveru, že podniku JCD nebola v období rokov 2009 až 2017 poskytnutá nadmerná náhrada za poskytovanie služby všeobecného verejného záujmu Villo.

(279) Komisia sa domnieva, že existencia mechanizmu kontroly neexistencie nadmernej náhrady je naozaj nevyhnutná iba na vyhlásenie pomoci za zlučiteľnú na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012, keďže za kontrolu neexistencie nadmernej náhrady je zodpovedný štát, a na vyhlásenie pomoci za zlučiteľnú podľa rámca SVHZ z roku 2012, pokiaľ ide o oznámené opatrenia, keďže mechanizmus kontroly je základom, o ktorý sa opiera Komisia na vylúčenie možnosti budúcej nadmernej náhrady, a keďže Komisia nevykonáva overovanie *ex post*. Keď Komisia overuje neexistenciu nadmernej náhrady *ex post*, toto formálne kritérium stráca svoj účel, ktorým je predísť potenciálnej nadmernej náhrade. V prípade overovania *ex post* Komisiou sa musí celá konštatovaná nadmerná náhrada vrátiť nezávisle od existencie alebo neexistencie kontroly a, naopak, neexistencia nadmernej náhrady stačí na splnenie požiadaviek týkajúcich sa zlučiteľnosti uvedených v rámci SVHZ z roku 2012 v tejto záležitosti.

(280) V tejto veci sa Komisia skutočne domnieva, že existencia neúplnej kontroly zo strany členského štátu v minulosti, keď neexistuje nadmerná náhrada, má obmedzenú dôležitosť, keďže cieľ tejto podmienky (neexistencia nadmernej náhrady) je dosiahnutý. Je potrebné poznamenať, že v prípadoch, keď Komisia prijala zamietavé rozhodnutia a nariadila vrátenie náhrad za službu vo verejnom záujme (pri neexistencii zjavnej chyby v definícii služby vo verejnom záujme), sa toto vrátenie týkalo len nadmernej náhrady vypočítanej Komisiou, a to nezávisle od kvality kontroly vykonanej členským štátom ([68]). Vo všetkých týchto prípadoch kontrola nadmernej náhrady členským štátom chýbala alebo bola chybná (z čoho vyplývala nadmerná náhrada). Alternatívou by v takejto situácii bolo požadovať vrátenie všetkých náhrad za službu vo verejnom záujme poskytnutých prevádzkovateľovi služby vo verejnom záujme, hoci službu vo verejnom záujme poskytol, pričom sa vychádza iba z neexistencie uspokojivého mechanizmu kontroly bez ohľadu na skutočnú výšku nadmernej náhrady.

(281) Takýto prístup by mohol v krajnom prípade viesť k vráteniu všetkých náhrad za službu vo verejnom záujme poskytnutých prevádzkovateľovi pri neexistencii akejkoľvek náhrady. Komisia sa domnieva, že takáto alternatíva by bola v rozpore so zásadami ZFEÚ týkajúcimi sa základných úloh služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v Európskej únii, a najmä s článkom 14 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že Únia musí dbať na to, aby služby všeobecného hospodárskeho záujmu fungovali na základe zásad a podmienok, ktoré im umožňujú plniť ich poslanie.

(282) Komisia sa teda domnieva, že podmienka overenia neexistencie nadmernej náhrady sa môže považovať v tejto veci za splnenú.

Súlad so smernicou Komisie 2006/111/ES ([69])

(283) Podľa bodu 18 rámca SVHZ z roku 2012 „pomoc sa bude pokladať za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 106 ods. 2 zmluvy iba vtedy, ak podnik dodrží ustanovenia smernice 2006/111/ES tam, kde sa táto smernica uplatňuje“.

(284) V súvislosti s účtovným delením existovali určité pochybnosti o nákladovom účtovníctve podniku JCD súvisiace najmä so spôsobom, akým sú príjmy generované zmluvami, ktoré boli uzavreté na vnútroštátnej úrovni, pridelené zariadeniam, ktoré tvoria súčasť koncesie Villo (pozri odôvodnenie 184). V nadväznosti na prijatie druhého dodatku k dohode Villo (pozri oddiel 4.6) štatutárny audítor overí zásady účtovného delenia vykonávaného podnikom JCD každý rok. Toto overenie sa takisto vykonalo za celé minulé obdobie (2009 až 2017) a v nadväznosti na vysvetlenia belgických orgánov a podniku JCD (pozri odôvodnenia 196, 214 a 215) Komisia konštatuje, že systém nákladového účtovníctva spĺňa požiadavky smernice 2006/111/ES a že overenie neexistencie nadmernej náhrady (pozri tabuľku 1 vyššie) sa vykonáva na základe primeraného účtovného delenia.

Neexistencia nadmernej náhrady

(285) Podľa bodu 49 rámca SVHZ z roku 2012 „členské štáty musia zabezpečiť, aby […] podniky nedostávali náhrady presahujúcu sumu stanovenú v súlade s požiadavkami stanovenými v tomto oddiele“.

([68]) V tejto súvislosti pozri najmä rozhodnutie z 25. januára 2012 vo veci SA.14588, ako aj rozhodnutie z 10. júla 2018 vo veci SA. 37977.

([69]) Smernica Komisie 2006/111/ES zo 16. novembra 2006 o transparentnosti finančných vzťahov členských štátov a verejných podnikov a o finančnej transparentnosti v niektorých podnikoch (Ú. v. EÚ L 318, 17.11.2006, s. 17).

(286) Ako je vysvetlené v odôvodnení 272, podniku JCD nebola za minulé obdobie poskytnutá nadmerná náhrada.

Záver

(287) Na základe vyššie uvedených prvkov Komisia dospela k záveru, že opatrenia pomoci poskytnuté podniku JCD v rámci dohody Villo sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe rámca SVHZ z roku 2012 pre obdobie koncesie Villo, ktoré predchádzalo prijatiu druhého dodatku, t. j. od 5. decembra 2008 do 29. marca 2018.

4.8. **Posúdenie opatrení po druhom dodatku**

4.8.1. *Štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ*

(288) Vzhľadom na to, že druhým dodatkom sa neupravujú opatrenia udelené podniku JCD v rámci dohody Villo, posúdenie Komisie v súvislosti s existenciou štátnej pomoci (pozri odôvodnenia 229 až 249) zostáva nezmenené.

4.8.2. *Zlučiteľnosť pomoci na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012*

(289) Druhým dodatkom sa opravujú chyby zistené v predchádzajúcom poverení (pozri odôvodnenie 262) zavedením jasného a explicitného opisu podmienok vrátenia prípadných nadmerných náhrad a prostriedkov na predchádzanie vzniku takýchto nadmerných náhrad.

(290) V článku 6 rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 sa uvádza požiadavka, že „členské štáty zabezpečia, aby […] príslušnému podniku nebola poskytnutá vyššia náhrada, ako je jej výška stanovená podľa článku 5 [výška náhrady nepresahujúca sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov vzniknutých pri plnení záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme vrátane primeraného zisku]. Na požiadanie Komisii v tejto súvislosti poskytnú dôkazy. Vykonávajú pravidelné kontroly alebo zabezpečia vykonávanie takýchto kontrol počas obdobia trvania poverenia aspoň každé tri roky a na konci tohto obdobia“.

(291) V článku 6 sa navyše uvádza požiadavka, že „ak bola podniku poskytnutá náhrada vyššia, ako je suma stanovená podľa článku 5, príslušný členský štát požiada dotknutý podnik o vrátenie všetkej nadmerne poskytnutej náhrady“.

(292) V druhom dodatku sa stanovuje, že audítor každý rok overí, či výška náhrady nepresahuje sumu, ktorá je potrebná na vykonávanie služby vo verejnom záujme vrátane primeraného zisku. V prípade presiahnutia a v rozsahu presiahnutia limitu výšku presiahnutia retroaktívne zaplatí podnik JCD (pozri odôvodnenie 225).

(293) Z dôvodov uvedených v odôvodneniach 289 až 292 Komisia dospela k záveru, že opatrenia pomoci poskytnuté podniku JCD v rámci dohody Villo sú zlučiteľné s vnútorným trhom na základe rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 od prijatia druhého dodatku.

(294) Je potrebné poznamenať, že toto overenie vychádza z porovnania zisku na nákladoch s referenčnou maržou [10 – 20] %, ktorá zodpovedá štandardnej marži na príjmoch [10 – 20] % považovanej za primeranú na základe obchodu s podnikmi CCB a JCD ([70]). Uprednostnila sa marža na nákladoch pred maržou na príjmoch s cieľom zohľadniť pripomienku podniku CCB (pozri odôvodnenie 213).

5. **VRÁTENIE NEZLUČITEĽNEJ POMOCI SÚVISIACEJ S ČASŤOU TÝKAJÚCOU SA REKLAMNÝCH ZARIADENÍ, KTORÉ SÚ PREDMETOM ZMLUVY Z ROKU 1984**

(295) Podľa ZFEÚ je Komisia oprávnená rozhodnúť, že príslušný členský štát musí zrušiť alebo zmeniť pomoc, keď sa zistí, že je nezlučiteľná s vnútorným trhom ([71]). Súdy Európskej únie takisto ustáleným spôsobom rozhodli, že povinnosť členského štátu zrušiť pomoc, ktorú Komisia považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, slúži na obnovenie predtým existujúcej situácie ([72]).

([70]) Pozri odôvodnenie 109 rozhodnutia o začatí konania.
([71]) Rozsudok Súdneho dvora z 12. júla 1973 vo veci 70/72, Komisia/Nemecko, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.
([72]) Rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 1990 vo veci C-142/87, Belgicko/Komisia, ECLI:EU:C:1990:125, bod 66.

(296) V tejto súvislosti súdy Európskej únie stanovili, že tento cieľ sa dosiahne vtedy, keď príjemca vráti sumy poskytnuté v podobe neoprávnenej pomoci. Týmto vrátením príjemca príde o výhodu, ktorú mal na vnútornom trhu v porovnaní so svojimi konkurentmi, čím sa obnoví situácia, ktorá existovala pred vyplatením pomoci ([73]).

(297) V súlade s touto judikatúrou sa v článku 16 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/1589 stanovuje, že „ak sa prijmú záporné rozhodnutia v prípadoch neoprávnenej pomoci, Komisia rozhodne, že dotknutý členský štát prijme všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu“.

(298) Keďže predmetné opatrenia sa zaviedli v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a považujú sa za neoprávnenú a nezlučiteľnú pomoc, musia byť preto predmetom vymáhania s cieľom obnoviť stav, ktorý bol na trhu pred poskytnutím pomoci. Podľa metodiky stanovenej v odôvodneniach 131 až 141 musí vrátenie pokrývať lehotu odo dňa sprístupnenia pomoci príjemcovi až do jej skutočného vrátenia. Sumy, ktoré sa majú vrátiť, musia zahŕňať úroky až do dňa, keď sa skutočne vrátili.

6. **ZHRNUTIE ZÁVEROV**

6.1. **Časť týkajúca sa reklamných zariadení, ktoré sú predmetom zmluvy z roku 1984**

(299) Komisia konštatuje, že pokiaľ ide o využívanie určitých reklamných zariadení podnikom JCD nainštalovaných v rámci plnenia zmluvy z roku 1984 na území mesta Brusel a zachovaných po dátume stanovenom na ich odstránenie, ktorý je určený v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, bez platby nájomného a dane, sú splnené kumulatívne kritériá vzťahujúce sa na štátnu pomoc a toto opatrenie preto predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(300) Pokiaľ ide o oprávnenosť opatrenia pomoci, Komisia konštatuje, že opatrenie, ktorého sa týka táto časť sťažnosti a ktoré predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, nebolo oznámené v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a bolo vykonané. Predstavuje preto neoprávnenú štátnu pomoc.

(301) Komisia sa takisto domnieva, že táto pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom a musí byť preto predmetom vymáhania pomoci vrátane istiny a úrokov v súlade s judikatúrou Súdneho dvora vo veci „CELF“ ([74]).

6.2. **Časť Villo**

(302) Komisia sa domnieva, že opatrenia stanovené v dohode Villo predstavujú štátnu pomoc na základe článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(303) Opatrenia stanovené v dohode Villo sú však zlučiteľné s vnútorným trhom na základe článku 106 ods. 2 ZFEÚ.

(304) Pokiaľ ide o obdobie od začiatku koncesie 5. decembra 2008 do podpisu druhého dodatku (pozri oddiel 4.6) 29. marca 2018, Komisia sa domnieva, že opatrenia stanovené v dohode Villo spĺňajú požiadavky rámca SVHZ z roku 2012 (pozri oddiel 4.7). Nepodliehajú teda vráteniu, hoci sú neoprávnenou štátnou pomocou, pretože neboli oznámené v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.

(305) Pokiaľ ide o obdobie od dátumu podpisu druhého dodatku do konca koncesie 16. septembra 2026, Komisia sa domnieva, že podmienky rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 sú splnené s výhradou prísneho dodržania podmienok stanovených v tomto dodatku (pozri oddiel 4.8).

([73]) Rozsudok Súdneho dvora zo 17. júna 1999 vo veci C-75/97, Belgicko/Komisia, ECLI:EU:C:1999:311, body 64 a 65.

([74]) Rozsudok Súdneho dvora z 12. februára 2008 vo veci C-199/06, CELF a Ministre de le Culture et de la Communication („CELF I“), ECLI:EU:C:2009:79.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Štátna pomoc v prospech podniku JCD vo výške zodpovedajúcej nezaplatenému nájomnému a daniam za reklamné zariadenia nainštalované v rámci plnenia zmluvy z roku 1984 na území mesta Brusel a zachované po dátume stanovenom na ich odstránenie, určenom v prílohe 10 k zmluve z roku 1999, ktorá bola poskytnutá neoprávnene od 15. septembra 2001 do 21. augusta 2010 Belgickom v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 2

1. Belgicko je povinné zabezpečiť, aby príjemca pomoci uvedenej v článku 1 pomoc vrátil.

2. Zo súm, ktoré sa majú vrátiť, plynú úroky odo dňa, keď boli sprístupnené príjemcovi, až do ich skutočného vrátenia.

3. Úroky boli vypočítané na zloženom základe v súlade s kapitolou V nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ([75]).

Článok 3

1. Vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 sa uskutoční bezodkladne a účinne.

2. Belgicko dbá na to, aby sa toto rozhodnutie vykonalo do štyroch mesiacov od dátumu jeho oznámenia.

Článok 4

1. Do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia Belgicko predloží Komisii tieto informácie:

a) celkovú výšku pomoci (istina a úroky), ktorú má príjemca vrátiť;

b) podrobný opis už prijatých a plánovaných opatrení na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím;

c) dokumenty dokazujúce, že príjemcovi bolo nariadené vrátenie pomoci.

2. Belgicko Komisiu informuje o pokroku vnútroštátnych opatrení prijatých na vykonanie tohto rozhodnutia až do úplného vrátenia pomoci uvedenej v článku 1. Na požiadanie Komisie bezodkladne poskytne všetky informácie o opatreniach, ktoré sa už prijali a ktoré sa plánujú prijať na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím. Takisto poskytne podrobné informácie o výške pomoci a úrokov, ktoré príjemca už vrátil.

Článok 5

1. Opatrenia stanovené v dohode Villo predstavujú štátnu pomoc na základe článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

2. Pokiaľ ide o obdobie od 5. decembra 2008, t. j. dátumu podpísania dohody Villo, do 29. marca 2018, t. j. dátumu podpísania druhého dodatku k dohode Villo, opatrenia stanovené v dohode Villo spĺňajú požiadavky rámca SVHZ z roku 2012 ([76]) a sú zlučiteľné s vnútorným trhom. Táto pomoc je neoprávnená, pretože nebola oznámená v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.

([75]) Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

([76]) Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Európskej únie na náhrady za služby všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 4).

3. Pokiaľ ide o obdobie od 29. marca 2018, t. j. dátumu podpisu druhého dodatku, do 26. septembra 2026, t. j. konca koncesie, opatrenia stanovené v dohode Villo spĺňajú podmienky rozhodnutia o SVHZ z roku 2012 ([77]) a sú zlučiteľné s vnútorným trhom s výhradou prísneho dodržiavania podmienok stanovených v druhom dodatku k dohode Villo.

Článok 6

Toto rozhodnutie je určené Belgickému kráľovstvu.

V Bruseli 24. júna 2019

Za Komisiu
Margrethe VESTAGER
členka Komisie

([77]) Rozhodnutie Komisie 2012/21/EÚ z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012, s. 3).